

IV

(Tájékoztatók)

AZ EURÓPAI UNIÓ INTÉZMÉNYEITŐL, SZERVEITŐL, HIVATALAITÓL ÉS
ÜGYNÖKSÉGEITŐL SZÁRMAZÓ TÁJÉKOZTATÁSOK

EURÓPAI BIZOTTSÁG

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE

Iránymutatás a kockázatfinanszírozási célú befektetések előmozdítását szolgáló állami
támogatásokról

(2021/C 508/01)

TARTALOMJEGYZÉK

	<i>Oldal</i>
1. BEVEZETÉS	4
2. AZ IRÁNYMUTATÁS HATÁLYA ÉS FOGALOMMEGHATÁROZÁSOK	8
2.1. Az iránymutatás hatálya	8
2.2. Bejelentendő kockázatfinanszírozási támogatás	10
2.3. Fogalommeghatározások	11
3. A KOCKÁZATFINANSZÍROZÁSI TÁMOGATÁS ÖSSZEEGYEZTETHETŐSÉGÉNEK ÉRTÉKELÉSE	14
3.1. Első feltétel: a támogatás előmozdítja valamely gazdasági tevékenység fejlődését	15
3.1.1. A támogatott gazdasági tevékenység azonosítása	15
3.1.2. Ösztönző hatás	15
3.2. Második feltétel: a kereskedelmi feltételekre gyakorolt, a közös érdekekkel ellentétes mértékű hátrányos hatások elkerülése	16
3.2.1. Az érintett tagállam által a Bizottságnak benyújtandó előzetes értékelés alapvető elemei	16
3.2.2. Az állami beavatkozás szükségessége	18
3.2.2.1. Az általános csoportmentességi rendelet hatályán kívül eső vállalkozások kategóriáira irányuló intézkedések	19
a) Kisebb közepes piaci tőkeértékű vállalatok	19

b) Közepes tőkeértékű innovatív vállalatok	19
c) Első kockázatfinanszírozási célú befektetésben részesülő kkv-k, amelyek az általános csoportmentességi rendeletben meghatározott támogatási időszaknál hosszabb ideig működnek bármely piacon	19
d) Olyan induló vállalkozások és kkv-k, amelyek esetében a kockázatfinanszírozási célú befektetés összege meghaladja az általános csoportmentességi rendeletben rögzített maximális összeget	20
e) Az általános csoportmentességi rendelet feltételeit nem teljesítő alternatív kereskedési platformok	20
3.2.2.2. Az általános csoportmentességi rendeletnek nem megfelelő kialakítási paraméterekkel rendelkező intézkedések	20
a) Olyan pénzügyi eszközök, amelyekben a független magánbefektetők részvétele nem éri el az általános csoportmentességi rendeletben meghatározott arányokat	20
b) Olyan pénzügyi eszközök, amelyek kialakítási paraméterei túllépik az általános csoportmentességi rendeletben meghatározott felső határokat	21
c) A kezességvállalásokon kívüli olyan pénzügyi eszközök, amelyeknél a befektetők, a pénzügyi közvetítők és azok kezelőinek kiválasztása során előnyben részesítik a veszteségminimalizálást az aszimmetrikus nyereségrészesedéssel szemben	21
d) Adóösztönzők a vállalati befektetők számára, ideértve a társbefektetőként eljáró pénzügyi közvetítőket vagy azok kezelőit is	22
3.2.3. A támogatási intézkedés megfelelősége	22
3.2.3.1. Az intézkedés más szakpolitikai eszközökhöz és más támogatási eszközökhöz viszonyított megfelelősége	22
3.2.3.2. A pénzügyi eszközök megfelelőségének megállapítására vonatkozó feltételek	22
a) Tőkebefektetések	24
b) Finanszírozott adósságinstrumentumok: hitelek	25
c) Nem finanszírozott adósságinstrumentumok: kezességvállalások	25
3.2.3.3. Az adóösztönzők megfelelőségének megállapítására vonatkozó feltételek	26
3.2.3.4. Az alternatív kereskedési platformokat támogató intézkedésekre vonatkozó feltételek	26
3.2.4. A támogatás arányossága	27
3.2.4.1. A pénzügyi eszközökre vonatkozó feltételek	27
3.2.4.2. Az adóösztönzőkre vonatkozó feltételek	28
3.2.4.3. Az alternatív kereskedési platformokra vonatkozó feltételek	29
3.2.4.4. Támogatáshalmozás	29

3.2.5.	A kockázatfinanszírozási támogatás versenyre és kereskedelemre gyakorolt indokolatlan negatív hatásainak elkerülése	29
3.2.5.1.	Figyelembe veendő pozitív hatások	29
3.2.5.2.	Figyelembe veendő negatív hatások	30
3.2.5.3.	A támogatás pozitív hatásainak és negatív hatásainak összevetése	32
3.2.6.	Átláthatóság	32
4.	ÉRTÉKELÉS	33
5.	ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK	34
5.1.	Alkalmazás	34
5.2.	Megfelelő intézkedések	34
5.3.	Jelentéstétel és nyomon követés	35
5.4.	Felülvizsgálat	35

1. BEVEZETÉS

1. Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. cikke (3) bekezdésének c) pontja szerint a belső piaccal összeegyeztethetőnek tekinthető az egyes gazdasági tevékenységek fejlődését előmozdító állami támogatás, amennyiben az ilyen támogatás nem befolyásolja hátrányosan a kereskedelmi feltételeket a közös érdekekkel ellentétes mértékben. A Bizottság elismerte a kockázatfinanszírozási piacnak a tagállamok gazdaságaiban betöltött fontos szerepét, továbbá azt, hogy javítani kell a kis- és középvállalkozások (kkv-k), a kis méretű, közepes piaci tőkeértékű vállalatok és a közepes tőkeértékű innovatív vállalatok ⁽¹⁾ kockázatfinanszírozáshoz való hozzáférését, és hogy ebből adódóan következetes megközelítést biztosító iránymutatásokra van szükség a kockázatfinanszírozási célú intézkedések értékeléséhez. Ennek szellemében a Bizottság elfogadta a 2006. évi kockázatfinanszírozási iránymutatást ⁽²⁾, melynek helyébe az állami támogatási korszerűsítési csomag ⁽³⁾ részét képező 2014. évi kockázatfinanszírozási iránymutatás ⁽⁴⁾ lépett. A 2014. évi kockázatfinanszírozási iránymutatás 2021 végén hatályát veszti. A tagállamok azonban továbbra is szükségesnek tarthatják kockázatfinanszírozási támogatás nyújtását, továbbá az olyan iránymutatást, amely ismerteti, hogyan nyújtható kockázatfinanszírozási támogatás az állami támogatási szabályok teljes mértékű tiszteletben tartása mellett.
2. E tekintetben a kkv-k a tagállamok gazdaságainak gerincét alkotják mind a foglalkoztatás, mind a gazdasági dinamizmus és a növekedés tekintetében, és emiatt központi jelentőségűek az Unió egészének gazdasági fejlődése és rezilienciája szempontjából is. A „Kkv-stratégia a fenntartható és digitális Európáért” című közleményben ⁽⁵⁾ megállapítást nyert, hogy az Unió 25 millió kkv-ja mintegy 100 millió főt foglalkoztat, az Unió bruttó hazai termékének (GDP) több mint felét adja, és kulcsfontosságú szerepet játszik a hozzáadottérték-teremtésben a gazdaság minden ágazatában. A kkv-k innovatív megoldásokat kínálnak az olyan kihívások kezelésére, mint az éghajlatváltozás, az erőforrások nem hatékony felhasználása, a társadalmi kohézió gyengülése, és elősegítik ezen innováció elterjesztését, amivel támogatják a zöld és digitális átállást és erősítik az Unió rezilienciáját. Ahhoz azonban, hogy növekedhessenek és teljes mértékben kihasználhassák a bennük rejlő lehetőségeket, a kkv-knak finanszírozásra van szükségük. Ez különösen igaz az innovációorientált, csúcstechnológiai, magas kockázatú ágazatokra. Ezért a kkv-k számára nélkülözhetetlen a hatékony kockázatfinanszírozási piac ahhoz, hogy a vállalkozások fejlődésük valamennyi szakaszában hozzáférjenek a szükséges finanszírozáshoz.
3. Növekedési kilátásai ellenére az induló vállalkozások és a kkv-k – különösen fejlődésük korai szakaszaiban ⁽⁶⁾, illetve, amikor a terjeszkedéshez további forrásokra van szükségük – gyakran nehézségekbe ütköznek a finanszírozási eszközökhöz való hozzáférés terén. E nehézségek középpontjában az *aszimmetrikus információ* problémája áll: az induló vállalkozások és a kkv-k – különösen a fiatal vállalkozások, illetve az új vagy csúcstechnológiai ágazatokban működők – gyakran nem tudják bizonyítani a befektetők és a bankok felé hitelképességüket vagy üzleti terveik megalapozottságát. Ilyen körülmények között az a fajta aktív átvilágítás és kutatás, amelyet a befektetők a nagyobb méretű vagy hosszabb múltra visszatekintő vállalatok finanszírozása céljából végeznek, nem feltétlenül kifizetődő a kkv-kat és az induló vállalkozásokat érintő ügyletek esetében, mivel az átvilágítás költségei túlságosan magasak a befektetés értékéhez képest. Ezért a projektjük minőségétől, technológiájuk innovativitásától és növekedési potenciáljuktól függetlenül a kkv-k és az induló vállalkozások valószínűleg mindaddig nem képesek hozzáférni a szükséges finanszírozáshoz, amíg nem rendelkeznek meggyőző múltbeli eredményekkel és elegendő biztosítékkal. Ez a probléma különösen hangsúlyos lehet az innovatív zöld, a csúcstechnológiai, a digitális vagy az úrkutatásra épülő technológiákba, illetve a szociális vállalkozások által ösztönzött szociális innovációba irányuló beruházások esetében ⁽⁷⁾. Az említett aszimmetrikus információ eredményeként előfordulhat, hogy a vállalatfinanszírozási piacok nem biztosítják a szükséges sajáttőke- vagy hitelfinanszírozást az újonnan alapított, potenciálisan innovatív és gyorsan növekvő induló vállalkozásoknak és kkv-knak; ez tartós tőkepiaci hiányosságot eredményez, ami akadályozza, hogy a kínálat mindkét oldal számára elfogadható áron találkozzon a kereslettel, ez pedig negatív hatással van a kkv-k

⁽¹⁾ A kkv-k, a kisebb közepes piaci tőkeértékű vállalatok és a közepes tőkeértékű innovatív vállalatok pontos meghatározását ezen iránymutatás alkalmazásában a 2.3. szakasz 35. pontja tartalmazza.

⁽²⁾ Közösségi iránymutatás a kis- és középvállalkozásokba történő kockázattőke-befektetések előmozdítását célzó állami támogatásokról (HL C 194., 2006.8.18., 2. o.).

⁽³⁾ 2012 és 2014 között a Bizottság a következő három fő célkitűzésre épülő, ambiciózus állami támogatási korszerűsítési programot hajtott végre (ennek részleteit lásd: A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – Az állami támogatások uniós szabályozásának korszerűsítése (COM(2012) 209 végleges, 2012.5.8.):

a) fenntartható, intelligens és inkluzív növekedés ösztönzése a versenyképes belső piacon;

b) az előzetes bizottsági ellenőrzésnek a belső piacot leginkább befolyásoló ügyekre történő összpontosítása, ezzel egyidejűleg a tagállamokkal való együttműködés erősítése az állami támogatási szabályok érvényesítése terén; és

c) a szabályok egyszerűsítése a döntéshozatal gyorsítása érdekében.

⁽⁴⁾ A Bizottság közleménye – Iránymutatás a kockázatfinanszírozási célú befektetések előmozdítása érdekében nyújtott állami támogatási intézkedésekre vonatkozóan (HL C 19., 2014.1.22., 4. o.).

⁽⁵⁾ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – Kkv-stratégia a fenntartható és digitális Európáért (COM(2020) 103 final, 2020.3.10.).

⁽⁶⁾ Lásd: „A kkv-k a finanszírozási eszközökhöz való hozzáférésehez nyújtott állami támogatásra vonatkozó uniós szabályokat értékelő háttér tanulmány”, Európai Unió (2020), elérhető online: https://ec.europa.eu/competition/state_aid/modernisation/risk_finance_study.zip.

⁽⁷⁾ Az ilyen innovációk közé tartozik például a zöld vagy a digitális átállás támogatásával kapcsolatos társadalmi gyakorlatok megváltoztatása, vagy az IKT-szakták hozzáférhetőbbé tétele a nők számára.

növekedési lehetőségeire és alássa az egységes piac termelékenységének növekedését és az Unió gazdaságának rezilienciáját. Bizonyos körülmények között a kisebb közepes piaci tőkeértékű vállalatok és a közepes tőkeértékű innovatív vállalatok ugyanazzal a piaci hiányossággal szembesülhetnek.

4. Annak következményei, ha egy vállalkozás nem jut finanszírozáshoz, az adott szervezeten kívül is éreztetetik hatásukat, ami elsősorban a *növekedési externáliáknak* tudható be. Számos sikeres ágazatban nem azért tapasztalható termelékenységnövekedés, mert a piacon jelen lévő vállalkozások termelékenysége nő, hanem azért, mert a hatékonyabb és technológiailag fejlettebb vállalkozások a kevésbé hatékony (vagy elavult termékekkel rendelkező) vállalkozások rovására növekednek. Továbbá, az érintett gazdasági ágazatok és a gazdaság egésze profitál egyfelől azokból a pozitív növekedési externáliákból, amelyek a vállalatok és az alkalmazottak birtokában lévő tudás (szervezeti tőke illetve humán erőforrás) felhalmozódásához kapcsolódnak, másfelől pedig az új áruk bevezetéséből, fogyasztói többlet és/vagy termelői többlet formájában. Minél erősebben megzavarja a folyamatokat az, hogy a potenciálisan sikeres vállalkozások esetleg képtelenek finanszírozáshoz jutni, annál nagyobb a valószínűsége annak, hogy ez messzeható negatív hatásokat gyakorol a termelékenység növekedésére. Ösztönözheti a növekedést, ha a finanszírozáshoz való hozzáférést indokolatlanul akadályozó tényezők felszámolása révén a vállalkozások szélesebb köre számára lehetővé tesszük a piacról lépést és a terjeszkedést.
5. Ezért az induló vállalkozásokat, a kkv-kat, valamint a kisebb közepes piaci tőkeértékű vállalatokat és a közepes tőkeértékű innovatív vállalatokat érintő finanszírozási hiány miatt indokoltak lehetnek a tagállamok által hozott állami támogatási intézkedések, amelyek célja a kockázatfinanszírozás fejlesztésének előmozdítása a belföldi piacokon. A kockázatfinanszírozás támogatása érdekében nyújtott, megfelelően célzott állami támogatás hatékony eszköz lehet a finanszírozási eszközökhöz való hozzáférést gátló, azonosított piaci hiányosság vagy más releváns akadály orvoslására és a magánforrások mozgósítására. A jelenlegi helyzetben a tagállamok az ilyen támogatást a Covid19-világjárvány okozta gazdasági válságból való kilábalás elősegítésére is felhasználhatják.
6. A finanszírozási eszközökhöz való jobb hozzáférés mellett, hogy elengedhetetlen a tagállamok hazai gazdasági számára, pozitívan járulhat hozzá az Unió néhány központi szakpolitikai célkitűzéséhez. A finanszírozási eszközökhöz való hozzáférés hatékony eszközként szolgálja a zöld megállapodás⁽⁸⁾ támogatását és a digitális korra felkészült Európa megteremtését⁽⁹⁾, továbbá a Covid19-világjárvány okozta gazdasági válságból való kilábalás biztosítását és egy olyan Unió építését, amely reziliensebb a jövőbeni válságokkal szemben is.
7. A zöld átállás az Unió egyik központi célkitűzése. A legutóbbi előrejelzések⁽¹⁰⁾ szerint a 2030-ra kitűzött jelenlegi éghajlat- és energiapolitikai célok megvalósításához évente akár 417 milliárd EUR további beruházásra lesz szükség, amiben kulcsfontosságú lesz a jelentős magánberuházások mozgósítása. A fenntartható finanszírozás előmozdításához megfelelő jelzésekre van szükség a pénz- és tőkeáramlásoknak a zöld beruházásokba történő irányításához. E célból a Bizottság 2018-ban elindította a fenntartható finanszírozásról szóló tervet⁽¹¹⁾, amelyet nemrég a fenntartható finanszírozásról szóló új csomag⁽¹²⁾ követett. A zöld finanszírozás előmozdításának egyik eleme az éghajlati és környezeti adatok közzétételének javítása annak érdekében, hogy a befektetők teljes körű tájékoztatást kapjanak befektetéseik fenntarthatóságáról. Ebben az összefüggésben kulcsfontosságú lépés volt az (EU) 2020/852 európai parlamenti és tanácsi rendelet⁽¹³⁾ elfogadása, amely a környezeti szempontból fenntartható tevékenységeket osztályozza (közismert nevén: uniós taxonómiai rendelet).

⁽⁸⁾ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, az Európai Tanácsnak, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – Az európai zöld megállapodás (COM(2019) 640 final, 2019.12.11.).

⁽⁹⁾ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, a Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – Európa digitális jövőjének megtervezése (COM(2020) 67 final, 2020.2.19.).

⁽¹⁰⁾ Javaslat – Az Európai Parlament és a Tanács irányelve az (EU) 2018/2001 európai parlamenti és tanácsi irányelvnek, az (EU) 2018/1999 európai parlamenti és tanácsi rendeletnek és a 98/70/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek a megújuló energia előmozdítása tekintetében történő módosításáról, valamint az (EU) 2015/652 tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről (COM(2021)557 final, 2021.7.14.).

⁽¹¹⁾ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, az Európai Tanácsnak, a Tanácsnak, az Európai Központi Banknak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – Cselekvési terv: A fenntartható növekedés finanszírozása (COM(2018) 97 final, 2018.3.8.).

⁽¹²⁾ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – Uniós taxonómia, a fenntarthatósággal kapcsolatos vállalati beszámolás, a fenntarthatósági preferenciák és a vagyonkezelési kötelezettségek: a finanszírozási forrásoknak az európai zöld megállapodás felé történő irányítása (COM(2021) 188 final, 2021.4.21.).

⁽¹³⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2020/852 rendelete (2020. június 18.) a fenntartható befektetések előmozdítását célzó keret létrehozásáról, valamint az (EU) 2019/2088 rendelet módosításáról (HL L 198., 2020.6.22., 13. o.).

8. A digitális átállást illetően a „Digitális iránytű 2030-ig” című közlemény⁽¹⁴⁾ hangsúlyozza, hogy a kritikus digitális technológiák uniós fejlesztését oly módon kell támogatni, amely segíti az Unió termelékenységének növelését és gazdasági fejlődését, teljes összhangban társadalmi értékeivel és célkitűzéseivel. Az említett célkitűzés megvalósítása érdekében a tagállamok nemzeti kiadásai – a releváns uniós alapok és magánberuházások mellett – elengedhetetlenek a beruházások jelentős mértékű növeléséhez.
9. A Covid19-világjárvány okozta válságot illetően a helyreállítás sürgető prioritást jelent, amelyhez ki kell használni a lendületet a digitális és zöld átállás területén való előrelépéshez, ami a gazdaságot reziliensebbé és versenyképesebbé fogja tenni. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz⁽¹⁵⁾ a válságra adott válaszként elfogadott uniós helyreállítási csomag első és legfontosabb része, amely 672,5 milliárd EUR pénzügyi támogatást bocsát a tagállamok rendelkezésére kölcsönök és vissza nem térítendő támogatások formájában a helyreállítás kulcsfontosságú első éveiben, a helyreállítási és rezilienciaépítési tervek tervezeteinek elfogadása függvényében. Ebben az összefüggésben a Bizottság kiemelt területeket⁽¹⁶⁾ azonosított, és javasolta a tagállamoknak, hogy foglalják ezeket bele a helyreállítási és rezilienciaépítési tervekbe, tekintettel e területek tagállamokban betöltött jelentős szerepére, a szükséges igen nagy beruházásokra, azok munkahelyteremtést és növekedést elősegítő potenciáljára, továbbá a zöld és digitális átállás előnyeinek kiaknázására.
10. Továbbá, az aktualizált iparstratégiában⁽¹⁷⁾ hangsúlyozottak szerint az Uniónak tanulnia kell a Covid19-világjárványból és annak a globális ellátási láncokra gyakorolt hatásából; javítania kell egységes piacának rezilienciáját, továbbá kezelnie kell a stratégiai függőségeit annak biztosítása mellett, hogy az említett erőfeszítések középpontjában egy nyitott, versenyképes és kereskedelemalapú uniós gazdaság álljon.
11. Tekintettel arra, hogy az Unió központi célkitűzései szempontjából döntő fontosságú a finanszírozási eszközökhöz való eredményes hozzáférés, fokozni kell egyfelől azokat az erőfeszítéseket, amelyek az ilyen hozzáférés javítására irányuló uniós szakpolitikákra – például a tőkepiaci unióra – épülnek, másfelől az uniós költségvetés igénybevételét.
12. E tekintetben a Bizottság 2015-ben elfogadta a tőkepiaci unióról szóló első cselekvési tervet⁽¹⁸⁾ a tőke Unión belüli mobilizálása és valamennyi vállalathoz való eljuttatása céljából. A cselekvési terv egyik fő célkitűzése a kkv-k finanszírozáshoz, különösen a nem banki finanszírozáshoz való hozzáféréseinek javítása volt. Azóta az Unió jelentős eredményeket ért el, főként a tőkepiaci unióról szóló 2015. évi cselekvési tervben és annak 2017. évi féldős értékelésében bejelentett egyedi intézkedések végrehajtása terén. Az említett intézkedések közül több arra irányult, hogy javítsa valamennyi vállalkozás finanszírozáshoz való hozzáférést azok korától vagy méretétől függetlenül, néhányuk pedig nagymértékben a kkv-k és a kisebb közepes piaci tőkeértékű vállalatok tőkepiacokhoz való hozzáféréseinek megkönnyítését célozta⁽¹⁹⁾. A tőkepiaci

⁽¹⁴⁾ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – Digitális iránytű 2030-ig: a digitális évtized megvalósításának európai módja a digitális évtized európai útja (COM(2021) 118 final, 2021.3.9.).

⁽¹⁵⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/241 rendelete (2021. február 12.) a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról (HL L 57., 2021.2.18., 17. o.).

⁽¹⁶⁾ Az Európai Parlamentnek, az Európai Tanácsnak, a Tanácsnak, az Európai Központi Banknak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak, a Régiók Bizottságának és az Európai Beruházási Banknak szóló, „2021. évi éves fenntartható növekedési stratégia” című bizottsági közlemény (COM(2020) 575 final, 2020.9.17.) hét kiemelt prioritást azonosít: Megújulás – Az időtálló tiszta technológiák előreutemzése és a megújuló energiaforrások fejlesztésének és térnyerésének felgyorsítása; Korszerűsítés – A köz- és magánépületek energiahatékonyságának javítása; Töltés – Az időtálló tiszta technológiák előmozdítása a fenntartható, hozzáférhető és intelligens közlekedés, a töltőállomások és üzemanyag-töltő állomások használatának felgyorsítása és a tömegközlekedés bővítése érdekében; Kapcsolódás – A gyors széles sávú szolgáltatások mielőbbi kiépítése az összes régióban, elérhetővé téve ezeket a szolgáltatásokat a háztartások mindegyike számára, beleértve az üvegcsatlakozás és az 5G hálózatokat is; Modernizálás – A közigazgatás és a közszolgáltatások digitalizálása, ideértve az igazságügyi és egészségügyi rendszereket is; Kapacitásbővítés – Az európai ipari adatfelhő-kapacitások növelése és a legerősebb, csúcstechnológiájú és fenntartható processzorok kifejlesztése; Átképzés és továbbképzés – Az oktatási rendszerek adaptálása a digitális készségek, valamint az oktatás és a szakképzés támogatása érdekében minden életkorban.

⁽¹⁷⁾ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – A 2020. évi új iparstratégia frissítése: Erősebb egységes piac kiépítése Európa fellendülése érdekében (COM(2021) 350 final, 2021.5.5.).

⁽¹⁸⁾ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – Cselekvési terv a tőkepiaci unió megerősítésére (COM(2015) 0468 final, 2015.9.30.).

⁽¹⁹⁾ Például: az Európai Parlament és a Tanács 345/2013/EU rendelete (2013. április 17.) az európai kockázati tőke-alapokról (HL L 115., 2013.4.25., 1. o.); az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2017/1129 rendelete (2017. június 14.) az értékpapírokra vonatkozó nyilvános ajánlattételkor vagy értékpapíroknak a szabályozott piacra történő bevezetésekor közzéteendő tájékoztatóról és a 2003/71/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 168., 2017.6.30., 12. o.); a pénzügyi eszközök piacairól, valamint a 2002/92/EK irányelv és a 2011/61/EU irányelv módosításáról szóló, 2014. május 15-i európai parlamenti és tanácsi 2014/65/EU irányelv (HL L 173., 2014.6.12., 349. o.), a kkv-tőkefinanszírozási piac tekintetében; az Európai Parlament és a Tanács 2011/61/EU irányelvével (2011. június 8.) az alternatív befektetési alap-kezelőkről, valamint a 2003/41/EK és a 2009/65/EK irányelv, továbbá az 1060/2009/EK és az 1095/2010/EU rendelet módosításáról (HL L 174., 2011.7.1., 1. o.);

unióról szóló új cselekvési terv⁽²⁰⁾ 2020-ban indult, melynek célja az Unió tőkepiaci uniójának elmélyítése a következő években a tőkepiacok továbbfejlesztése, valamint a piaci finanszírozáshoz való hozzáférés – elsősorban a kis- és középvállalkozások számára történő – biztosítása érdekében. Ebben az összefüggésben a Bizottság a 2014/65/EU irányelv⁽²¹⁾ 33. cikke (9) bekezdésének megfelelően kkv-kérdésekkel foglalkozó, érdekeltkekből álló szakértői csoportot hozott létre, amelynek feladata a kkv-k nyilvános piacokhoz való hozzáférését gátló akadályok értékelése.

13. Szem előtt tartva, hogy fontos javítani a kkv-k finanszírozási eszközökhöz való hozzáférését, a Bizottság az uniós jogszabályok és a szakpolitikai intézkedések mellett az uniós költségvetést is igénybe veszi annak érdekében, hogy kezelje az induló vállalkozások és a kkv-k növekedését korlátozó strukturális piaci hiányosságokat. E célból fokozottan kerültek igénybe vételre pénzügyi eszközök⁽²²⁾ a 2014–2020-as többéves pénzügyi keretben. Különösen az 1287/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelettel⁽²³⁾ (a vállalkozások versenyképességét és a kis- és középvállalkozásokat segítő program, COSME) és az 1291/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelettel⁽²⁴⁾ (Horizont 2020) létrehozott uniós finanszírozási programok kockázatmegosztáson alapuló finanszírozási mechanizmusokkal járultak hozzá a közforrások felhasználásának javításához, ezáltal támogatva az induló, növekedési és tulajdonosváltási szakaszban lévő kkv-kat, valamint a kisebb közepes piaci tőkeértékű vállalatokat és a közepes tőkeértékű innovatív vállalatokat, aminek során külön hangsúly helyeződött azokra az intézkedésekre, amelyeknek célja, hogy folyamatos támogatást nyújtsanak az innovációtól kezdődően egészen a piacra jutásig, ideértve a kutatás-fejlesztési (K+F) eredmények kereskedelmi hasznosítását is⁽²⁵⁾. Továbbá, az Európai Innovációs Tanács (EIC) a Horizont 2020 program keretében 2018 óta támogatja és támogatni fogja az induló vállalkozásokat és a kkv-kat, továbbá a Horizont Európa uniós kutatási és innovációs finanszírozási program⁽²⁶⁾ keretében a kisebb közepes piaci tőkeértékű vállalatokat azzal a céllal, hogy javítsa az uniós kockázatitőke-piac teljesítményét. A Bizottság és az Európai Beruházási Alap (a továbbiakban: EBA) kísérleti programjaként elindított európai kockázatitőke-növelő akció (a továbbiakban: ESCALAR)⁽²⁷⁾, valamint a kkv-k első nyilvános részvénykibocsátásainak finanszírozását segítő köz-magán alap⁽²⁸⁾ létrehozására irányuló munka rámutat egyfelől annak fontosságára, hogy elő kell segíteni az induló vállalkozások és a kkv-k növekedését, másfelől annak szükségességére, hogy valamennyi finanszírozási szakaszban folytatni kell a létező állami támogatási intézkedések kiterjesztését. Az ISEP (InnovFin tőkefinanszírozási kísérleti kezdeményezés) keretében 2020-ban az EBA az „alapok alapját” is aktiválta, amelyben négy magán kockázatitőke-befektető vesz részt, és célja az új- és a védelmi ágazatban tevékeny európai vállalkozásokba irányuló tőkebefektetések növelése. Ezt a modellt követi a CASSINI-kezdeményezés is, különösen pedig annak tervezett növekedési alapja⁽²⁹⁾. Emellett az Unió kohéziós politikája 2000 eleje óta egyre nagyobb mértékben járul hozzá a kkv-k finanszírozásához, többek között kockázati tőke biztosítása révén. A támogatások 2013 végére elérték a 10 milliárd EUR-t, 2020 végéig pedig 23 tagállam további 15 milliárd EUR összegben tett kötelezettségvállalásokat. A pénzügyi

⁽²⁰⁾ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – Tőkepiaci unió a polgárok és a vállalkozások számára – új cselekvési terv (COM(2020) 590 final, 2020.9.24.).

⁽²¹⁾ HL L 173., 2014.6.12., 349. o.

⁽²²⁾ A pénzügyi eszközök magukban foglalják a nem támogatásjellegű pénzügyi eszközöket, amelyek vagy adósságinstrumentumok (hitelek, kezességvállalások), vagy tőkeinstrumentumok (tisztán tőke- vagy kvázisajátítóke-befektetések, illetve más kockázatmegosztási eszközök) lehetnek.

⁽²³⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 1287/2013/EU rendelete (2013. december 11.) a vállalkozások és a kis- és középvállalkozások versenyképességét segítő program (COSME) (2014–2020) létrehozásáról és az 1639/2006/EK határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 347., 2013.12.20., 33. o.).

⁽²⁴⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 1291/2013/EU rendelete (2013. december 11.) a „Horizont 2020” kutatási és innovációs keretprogram (2014–2020) létrehozásáról és az 1982/2006/EK határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 347., 2013.12.20., 104. o.).

⁽²⁵⁾ Mindezekon felül a hitelfinanszírozáshoz való hozzáférés megkönnyítése érdekében a Bizottság, az Európai Beruházási Alap és az Európai Beruházási Bank a hetedik kutatási keretprogram alapján közösen egyedi kockázatmegosztási eszközt hozott létre, lásd: http://www.eif.org/what_we_do/guarantees/RSI/index.htm. Ez a kockázatmegosztási eszköz egy kockázatmegosztási mechanizmus útján részleges kezességvállalást nyújtott pénzügyi közvetítőknek, ezáltal csökkenti azok pénzügyi kockázatát, és arra ösztönzi őket, hogy nyújtsanak hitelt a kutatás-fejlesztési vagy innovációs tevékenységet végző kkv-k-nak.

⁽²⁶⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/695 rendelete (2021. április 28.) a Horizont Európa kutatási és innovációs keretprogram létrehozásáról, valamint részvételi és terjesztési szabályainak megállapításáról, továbbá az 1290/2013/EU és az 1291/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 170., 2021.5.12., 1. o.).

⁽²⁷⁾ Az európai kockázatitőke-növelő akció (ESCALAR) az Európai Bizottság által indított és az EBA által irányított kísérleti program, mely az európai beruházási terv forrásait használja a gyorsan növekvő európai vállalatokat (növekvő innovatív vállalkozásokat) érintő finanszírozási hiány kezelése céljából. A 2020. április 4-én indult ESCALAR célja, hogy jelentősen növelje az alapok forrásait, ezáltal nagyobb befektetési volumeneket tegyen lehetővé, és nagyobb kapacitást teremtsen a növekvő innovatív vállalkozásokat célzó befektetésekhez.

⁽²⁸⁾ A hivatalba lépő Európai Bizottság számára készített, a 2019–2024 közötti időszakra vonatkozó politikai iránymutatásában Von der Leyen elnökeljölött bejelentette a kkv-k első nyilvános részvénykibocsátásainak finanszírozását segítő köz-magán alap létrehozását, amely finanszírozás formájában nyújt köztámogatást a magas növekedési potenciállal rendelkező kkv-k nyilvános piacokhoz való hozzáféréseinek megkönnyítése érdekében.

⁽²⁹⁾ Az első alkalommal a „Kkv-stratégia a fenntartható és digitális Európáért” című közleményben (COM(2020)103 final, 2020.3.10.) bejelentett CASSINI-kezdeményezés konkrét intézkedések egész sorát tartalmazza, melyek célja többek között az úriparban tevékeny kkv-k kockázati tőkéhez jutásának megkönnyítése a terjeszkedésük finanszírozása céljából. A CASSINI növekedési alap – az ISEP-hez hasonlóan – alapok alapjaként fog működni, és olyan kockázatitőke-alapokba fektet be, amelyek „tematikus alapként” működnek, ami azt jelenti, hogy az újágazatba fektetnek be, de továbbra is maguk döntenek arról, hogy mely vállalkozásokba fektetnek be. A CASSINI növekedési alap kezelni fogja a terjeszkedési szakaszban fellépő tőkehiányt, ami köztudottan hátrányosan érinti az újágazatban működő új kkv-kat az Unióban.

eszközök csak 2020-ban mintegy 365 000 kkv-t támogattak Európa-szerte a kohéziós politika keretében. Végezetül az új InvestEU program⁽³⁰⁾, amely az Unión belüli befektetések támogatására jelenleg rendelkezésre álló 14 különböző pénzügyi eszközt, valamint a tagállami komponensben megosztott irányítás alá tartozó forrásokból származó hozzájárulásokat fogja össze, külön kerettel rendelkezik a kisvállalkozások finanszírozására, az InvestEU három másik keretében pedig lehetőség a hatályuk alá tartozó kkv-k finanszírozása is.

14. Mind a Bizottság kockázatfinanszírozási támogatás területén (a 2014. évi kockázatfinanszírozási iránymutatás és az általános csoportmentességi rendelet⁽³¹⁾ keretében) szerzett tapasztalata, mind a finanszírozáshoz való hozzáférés javítását célzó, fent említett uniós szintű kezdeményezések (lásd a 12. és a 13. pontot) azt mutatják, hogy a finanszírozási eszközökhöz való hozzáférés továbbra is prioritást jelent mind az Unió, mind a tagállamai számára. Ennek ismeretében ezért alapvető fontosságú, hogy a Bizottság továbbra is iránymutatást nyújtson a tagállamoknak arra vonatkozóan, hogy hogyan fogja értékelni a kockázatfinanszírozási célú intézkedések belső piaccal való összeegyeztethetőségét. Ezt alátámasztja a 2014. évi kockázatfinanszírozási iránymutatás 2019-ben és 2020-ban elvégzett, úgynevezett célravezetőségi vizsgálata⁽³²⁾. A célravezetőségi vizsgálat eredményei alapján a kockázatfinanszírozási iránymutatás továbbra is releváns és megfelel a célnak. Ugyanakkor szükségesnek tűnik a szabályok további pontosítása és egyszerűsítése. A felülvizsgált kockázatfinanszírozási iránymutatás elő fogja segíteni, hogy a tagállamok kellően célzott kockázatfinanszírozási állami támogatást nyújtsanak, figyelemmel arra, hogy az ilyen támogatás – a finanszírozási eszközökhöz való hozzáférés biztosítására gyakorolt pozitív hatásain túlmenően – pozitívan járul hozzá a fent ismertetett bizottsági prioritásokhoz (lásd a 6–9. pontokat).
15. Tekintettel az állami támogatás fogalmáról szóló közlemény⁽³³⁾ 2016. évi elfogadására és különösen annak 4.2. szakaszára,⁽³⁴⁾ ez az iránymutatás már nem foglalkozik azzal a kérdéssel, hogy egy állami támogatási intézkedés állami támogatásnak minősül-e. Ehelyett azokra a feltételekre összpontosít, amelyek mellett egy állami támogatási intézkedés összeegyeztethető a belső piaccal.
16. Az említett okokból a Bizottság úgy döntött, hogy bizonyos módosításokat vezet be a 2014. évi kockázatfinanszírozási iránymutatásba, melyek célja a szabályok egyértelműsítése és az adminisztratív egyszerűsítés, ami megkönnyíti a kockázatfinanszírozási célú állami támogatás alkalmazását.

2. AZ IRÁNYMUTATÁS HATÁLYA ÉS FOGALOMMEGHATÁROZÁSOK

2.1. Az iránymutatás hatálya

17. A Bizottság azokra a kockázatfinanszírozási célú intézkedésekre alkalmazza az ezen iránymutatásban szereplő elveket, amelyek nem teljesítik az általános csoportmentességi rendelet 3. szakaszában („A kkv-k finanszírozási eszközökhöz való hozzáférést elősegítő támogatás”) meghatározott valamennyi feltételt. Ezeket az intézkedéseket az érintett tagállamnak a Szerződés 108. cikkének (3) bekezdése szerint be kell jelentenie (lásd a 2.2. szakaszt), a Bizottság pedig elvégzi az ezen iránymutatás 3. szakaszában ismertetett érdemi összeegyeztethetőségi értékelést.

⁽³⁰⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/523 rendelete (2021. március 24.) az InvestEU program létrehozásáról és az (EU) 2015/1017 rendelet módosításáról (HL L 107., 2021.3.26., 30. o.). Az InvestEU program ösztönözni kívánja az állami és magánbefektetői részvételt a finanszírozási és beruházási műveletekben azáltal, hogy garanciákat nyújt az uniós költségvetésből a piaci hiányosságok és az optimálistól elmaradó beruházási helyzetek kezelésére. A kezdeményezés az Európai Stratégiai Beruházási Alap (ESBA) sikerére épít, amelyet 2015-ben indítottak el annak érdekében, hogy a pénzügyi és gazdasági válságot követően megszünjön az Unióban a beruházási hiány.

⁽³¹⁾ A Bizottság 651/2014/EU rendelete (2014. június 17.) a Szerződés 107. és 108. cikke alkalmazásában bizonyos támogatási kategóriáknak a belső piaccal összeegyeztethetővé nyilvánításáról (HL L 187., 2014.6.26., 1. o.).

⁽³²⁾ Elérhető a következő weboldalon: https://ec.europa.eu/competition/state_aid/modernisation/fitness_check_en.html.

⁽³³⁾ A Bizottság közleménye az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. cikkének (1) bekezdésében említett állami támogatás fogalmáról (HL C 262., 2016.7.19., 1. o.).

⁽³⁴⁾ A közleményben a Bizottság pontosítja, hogy miként értelmezendő a Szerződés 107. cikkének (1) bekezdésében meghatározott állami támogatás fogalma. A közlemény 4.2. szakasza („A piaccgazdasági szereplő teszt”) azokra az esetekre vonatkozóan nyújt iránymutatást, amikor egy állami támogatási intézkedés nem minősül állami támogatásnak, mert az intézkedést szokásos piaci feltételek mellett hajtják végre.

18. A tagállamok azonban úgy is kialakíthatják kockázatfinanszírozási célú intézkedéseiket, hogy azok ne tartalmazzanak a Szerződés 107. cikkének (1) bekezdése szerinti állami támogatást, például mert megfelelnek a piactudományi szereplő tesztnek⁽³⁵⁾, vagy mert teljesítik az alkalmazandó *de minimis* rendelet⁽³⁶⁾ feltételeit. Az ilyen intézkedéseket nem kell bejelenteni a Bizottságnak.
19. Ez az iránymutatás nem foglalkozik az olyan állami támogatási intézkedések belső piaccal való összeegyeztethetőségével, amelyek teljesítik a más állami támogatási iránymutatásokban, keretszabályokban vagy rendeletekben meghatározott kritériumokat. A Bizottság kiemelt figyelmet fordít annak megelőzésére, hogy ezt az iránymutatást az alapvetően más állami támogatási keretszabályok, iránymutatások és rendeletek hatálya alá tartozó szakpolitikai célkitűzések elérésére használják.
20. Ez az iránymutatás csak az általa lefedett pénzügyi eszközök állami támogatási szabályok szerinti értékelését érinti, nem vonatkozik tehát például a meglévő hitelek értékpapírosítását biztosító eszközökre.
21. A Bizottság az ezen iránymutatásban szereplő elveket kizárólag a kockázatfinanszírozási célú támogatási programokra alkalmazza. Az említett elvek nem alkalmazandók az egyes vállalkozásoknak kockázatfinanszírozási támogatást nyújtó ad hoc intézkedésekre, kivéve az olyan intézkedéseket, amelyek egyes alternatív kereskedési platformok támogatására irányulnak.
22. Fontos emlékeztetni arra, hogy a kockázatfinanszírozási célú intézkedéseket pénzügyi közvetítők vagy alternatív kereskedési platformok útján kell megvalósítani, kivéve a támogatható vállalkozásokban közvetlenül megvalósított befektetésekre irányuló adóösztönzők esetében. Ezért az az intézkedés, amely alapján egy tagállam vagy egy közintézmény az említett közvetítők részvétele nélkül, közvetlenül fektet be vállalkozásokba, nem tartozik az általános csoportmentességi rendelet kockázatfinanszírozási célú állami támogatásokra vonatkozó szabályainak vagy ezen iránymutatásnak a hatálya alá.
23. Figyelembe véve a nagyvállalatok meggyőzőbb múltbeli eredményeit és magasabb fedezettségét, a Bizottság úgy véli, hogy a nagyvállalatok általában nem szembesülnek a finanszírozáshoz való hozzáférés terén az induló vállalkozások és a kkv-k által tapasztalt nehézségekkel, ezért ezen iránymutatás nem terjed ki az ilyen vállalatoknak nyújtott támogatásra. Kivételes esetben a nagyvállalatokra irányuló kockázatfinanszírozási célú intézkedés ezen iránymutatás alapján összeegyeztethetőnek tekinthető, amennyiben az a 3.2.2.1. szakasz a) pontja szerint kisebb közepes piaci tőkeértékű vállalatokra, vagy a 3.2.2.1. szakasz b) pontja szerint kutatás-fejlesztési (K+F) és innovációs projekteket megvalósító, közepes tőkeértékű innovatív vállalatokra irányul.
24. A Bizottság nem fogja alkalmazni az ezen iránymutatásban foglalt elveket az olyan vállalkozásoknak nyújtott kockázatfinanszírozási támogatásra, amelyek szerepelnek valamely szabályozott piac hivatalos jegyzékében, mivel a szabályozott piacon való jegyzésük ténye önmagában bizonyítja, hogy képesek magánfinanszírozás bevonására.
25. A független magánbefektetők részvétele nélküli kockázatfinanszírozási célú intézkedések ezen iránymutatás értelmében nem tekinthetők összeegyeztethetőnek. Ilyen esetekben a tagállamnak olyan alternatív szakpolitikai lehetőségek alkalmazását kell mérlegelnie, amelyek alkalmasabbak lehetnek ugyanazon célkitűzések és eredmények elérésére, így például az általános csoportmentességi rendelet alapján engedélyezett regionális beruházási támogatás vagy induló vállalkozásoknak nyújtott támogatás alkalmazását.
26. Azok a kockázatfinanszírozási célú intézkedések, amelyek kapcsán a független magánbefektetők nem vállalnak számottevő kockázatot, vagy az előnyök teljes mértékben a magánbefektetőkhez áramlanak, ezen iránymutatás alapján nem tekinthetők összeegyeztethetőnek. Ezen iránymutatás értelmében a kockázatok és a nyereségek megosztása szükséges feltétele annak, hogy korlátozzák az állam pénzügyi kitétségét, és biztosítsák számára a méltányos megtérülést.
27. Az általános csoportmentességi rendelet 21. cikkében meghatározott feltételeknek eleget tevő, kiváltási tőke formájában nyújtott kockázatfinanszírozási támogatás kivételével az ezen iránymutatás hatálya alá tartozó kockázatfinanszírozási támogatás nem használható kivásárlások támogatására.

⁽³⁵⁾ Lásd a 34. lábjegyzetet.

⁽³⁶⁾ A Bizottság 1407/2013/EU rendelete (2013. december 18.) az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. és 108. cikkének a csekély összegű támogatásokra való alkalmazásáról (HL L 352., 2013.12.24., 1. o.); a Bizottság 1408/2013/EU rendelete (2013. december 18.) az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. és 108. cikkének a mezőgazdasági ágazatban nyújtott csekély összegű támogatásokra való alkalmazásáról (HL L 352., 2013.12.24., 9. o.); a Bizottság 717/2014/EU rendelete (2014. június 27.) az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. és 108. cikkének a halászati és akvakultúra-ágazatban nyújtott csekély összegű támogatásokra való alkalmazásáról (HL L 190., 2014.6.28., 45. o.).

28. A kockázatfinanszírozási támogatás ezen iránymutatás értelmében nem tekintendő a belső piaccal összeegyeztethetőnek, ha azt a következő vállalkozásoknak ítélik oda:
- a) a nehéz helyzetben lévő, nem pénzügyi vállalkozások megmentéséhez és szerkezetátalakításához nyújtott állami támogatásokról szóló iránymutatásban meghatározott nehéz helyzetben lévő vállalkozásoknak⁽³⁷⁾; ezen iránymutatás alkalmazásában azonban nem minősülnek nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak az olyan kkv-k, amelyek az általános csoportmentességi rendelet 21. cikkében meghatározott támogatási időszaknál rövidebb ideig működnek bármely piacon és a kiválasztott pénzügyi közvetítő által elvégzett átvilágítás alapján kockázatfinanszírozási célú befektetésre alkalmasnak minősülnek, kivéve akkor, ha ellenük fizetésképtelenségi eljárás indult, vagy ha teljesítik a belső jog azon feltételeit, amelyek alapján ellenük hitelezői kérésre kollektív fizetésképtelenségi eljárás indítható;
 - b) olyan vállalkozásoknak, amelyekkel szemben valamely támogatás visszafizettetésére kötelező olyan bizottsági határozat van érvényben, amely az ugyanazon tagállam által nyújtott támogatást jogellenesnek és a belső piaccal összeegyeztethetetlennek nyilvánította.
29. A Bizottság nem alkalmazza az ezen iránymutatásban foglalt elveket a harmadik országokba vagy a tagállamokba irányuló kivittel kapcsolatos tevékenységekre nyújtott támogatásra, nevezetesen a közvetlenül az exportált mennyiségekhez, az értékesítési hálózat létrehozásához és működtetéséhez, illetve az exporttevékenységgel összefüggésben felmerülő egyéb folyó kiadásokhoz közvetlenül kapcsolódó támogatásra, valamint azokra a támogatásokra, amelyek a nemzeti termékek importtermékekkel szembeni előnyben részesítésétől függenek.
30. A kockázatfinanszírozási célú intézkedések gyakran bonyolult konstrukciókat tartalmaznak, amelyek a gazdasági szereplők egy csoportját (befektetőket) arra ösztönzik, hogy azok kockázatfinanszírozást nyújtsanak a gazdasági szereplők egy másik csoportjának (támogatható vállalkozásoknak). Az intézkedés kialakításától függően az egyik vagy akár mindkét szint vállalkozásai részesülhetnek állami támogatásban, akkor is, ha a hatóságok csak a támogatható vállalkozásoknak biztosítanak előnyöket. Ezenkívül a kockázatfinanszírozási célú intézkedésekben rendszerint legalább egy pénzügyi közvetítő is érintett; a pénzügyi közvetítő jogállása eltérhet a befektetők és a befektetés tárgyát képező végső kedvezményezettek jogállásától. Ilyen esetekben azt is mérlegelni kell, hogy a pénzügyi közvetítő az állami támogatás kedvezményezettjének tekinthető-e. A pénzügyi közvetítőnek nyújtott bármilyen támogatást korlátozni kell az előny végső kedvezményezetteknek történő továbbadása révén, az ezen iránymutatásban meghatározottak szerint. Az, hogy a pénzügyi közvetítők növelhetik vagyonukat, kezelőik pedig megbízások révén nagyobb árbevételre érhetnek el, a támogatási intézkedés csupán másodlagos gazdasági hatásának tekintendő, és nem minősül a támogatás által a pénzügyi közvetítők vagy a kezelők részére nyújtott előnynek. Azonban, ha a kockázatfinanszírozási célú intézkedést úgy alakították ki, hogy a másodlagos hatásait azonosítható pénzügyi közvetítőkhöz vagy pénzügyi közvetítők azonosítható csoportjaihoz irányítsa, azt úgy kell tekinteni, hogy az érintett pénzügyi közvetítők közvetett előnyben részesülnek.

2.2. Bejelentendő kockázatfinanszírozási támogatás

31. A tagállamok a Szerződés 108. cikkének (3) bekezdése alapján kötelesek bejelenteni azokat a kockázatfinanszírozási célú intézkedéseket, amelyek: i. a Szerződés 107. cikkének (1) bekezdése értelmében állami támogatásnak minősülnek (különösen, ha nem felelnek meg a piacgazdasági szereplő teszten⁽³⁸⁾ és a *de minimis* rendeletek hatályán kívül esnek⁽³⁹⁾), és ii. nem teljesítik az általános csoportmentességi rendelet 3. szakaszában („A kkv-k finanszírozási eszközökhöz való hozzáférést elősegítő támogatás”) meghatározott összes feltételt. A Bizottság az említett intézkedések belső piaccal való összeegyeztethetőségét a Szerződés 107. cikke (3) bekezdésének c) pontja alapján vizsgálja. Ez az iránymutatás azokra a kockázatfinanszírozási célú intézkedésekre összpontosít, amelyek nagy valószínűséggel összeegyeztethetőnek minősülnek a Szerződés 107. cikke (3) bekezdésének c) pontjával, és amelyekre az iránymutatás 3. szakaszában részletesebben ismertetett feltételek vonatkoznak. Az ilyen intézkedések a következő két kategória egyikébe tartoznak.
32. Az első kategóriába az olyan vállalkozásokra irányuló kockázatfinanszírozási célú intézkedések tartoznak, amelyek nem teljesítik az általános csoportmentességi rendelet 3. szakaszában a kockázatfinanszírozási támogatásra vonatkozóan meghatározott összes **támogathatósági követelményt**. Ebbe a kategóriába különösen az alábbi vállalkozásokat célzó intézkedések tartoznak:
- a) kisebb közepes piaci tőkeértékű vállalatok;
 - b) közepes tőkeértékű innovatív vállalatok;

⁽³⁷⁾ A Bizottság közleménye – Iránymutatás a nehéz helyzetben lévő, nem pénzügyi vállalkozásoknak nyújtott megmentési és szerkezetátalakítási állami támogatásról (HL C 249., 2014.7.31., 1. o.).

⁽³⁸⁾ Lásd a 34. lábjegyzetet.

⁽³⁹⁾ Lásd a 36. lábjegyzetet.

- c) első kockázatfinanszírozási célú befektetésben részesülő kkv-k, amelyek az általános csoportmentességi rendelet 21. cikkében meghatározott támogatási időszaknál hosszabb ideig működnek bármely piacon;
 - d) olyan induló vállalkozások és kkv-k, amelyek esetében a kockázatfinanszírozási célú befektetés teljes összege meghaladja az általános csoportmentességi rendeletben rögzített maximális összeget;
 - e) olyan alternatív kereskedési platformok, amelyek nem teljesítik az általános csoportmentességi rendelet feltételeit.
33. A második kategória olyan intézkedéseket foglal magában, amelyeknek **kialakítási paraméterei** eltérnek az általános csoportmentességi rendelet 3. szakaszában meghatározottaktól. Ebbe a kategóriába különösen az alábbi esetek tartoznak:
- a) olyan pénzügyi eszközök, amelyekben a független magánbefektetők részvétele nem éri el az általános csoportmentességi rendeletben meghatározott arányokat;
 - b) olyan pénzügyi eszközök, amelyek kialakítási paraméterei meghaladják az általános csoportmentességi rendeletben meghatározott felső határokat;
 - c) a kezességvállalásokon kívüli olyan pénzügyi eszközök, amelyeknél a pénzügyi közvetítők, befektetők vagy alapkezelő társaságok kiválasztása során a nyereségből származó elsőbbségi hozamokkal (nyereségnövelés) szemben előnyben részesítik az esetleges veszteségekkel szembeni védelmet (veszteségminimalizálás);
 - d) adóosztónzők a vállalati befektetők számára, ideértve a társbefektetőként eljáró pénzügyi közvetítőket vagy azok kezelőit is.
34. Hacsak ez az iránymutatás másként nem rendelkezik, a bejelentendő intézkedések kategóriáinak értékelését a Bizottság az általános csoportmentességi rendelet 3. szakaszában meghatározott, a kockázatfinanszírozási támogatásokra alkalmazandó valamennyi összeegyeztethetőségi feltétel alapján végzi.

2.3. Fogalommeghatározások

35. Ezen iránymutatás alkalmazásában:

- (1) „alternatív kereskedési platform”: a 2014/65/EU irányelv 4. cikke (1) bekezdésének 22. pontja szerinti olyan multilaterális kereskedési rendszer, amelynél a kereskedésre bevezetett pénzügyi eszközök legalább 50 %-át kkv-k bocsátják ki;
- (2) „kivásárlás”: egy vállalkozás saját tőkéjéből legalább ellenőrző részesedés megvásárlása a jelenlegi tulajdonosoktól a vállalkozás eszközeinek és üzletrészeinek átvétele céljából;
- (3) „veszteségminimalizálás”: az alapul szolgáló ügylet alulteljesítése esetén a veszteségeknek való kisebb kitettség az állami befektetőkhez képest;
- (4) „támogatható vállalkozások”: induló vállalkozások, kkv-k, kisebb közepes piaci tőkeértékű vállalatok és közepes tőkeértékű innovatív vállalatok;
- (5) „megbízott fél”: az Európai Beruházási Bank, az Európai Beruházási Alap, olyan nemzetközi pénzügyi intézmény, amelyben valamely tagállam tulajdonos, valamely tagállamban létrehozott pénzügyi intézmény, amelynek célja a közérdek állami hatóság felügyelete melletti megvalósítása, közjogi szerv vagy a magánjog alapján működő, közfeladatot ellátó szerv. A megbízott fél kiválasztható, vagy közvetlenül kijelölhető a 2014/24/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvvel⁽⁴⁰⁾, vagy az 1303/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet⁽⁴¹⁾ 38. cikkének (4) bekezdése b) pontjának iii. alpontjával, vagy az (EU) 2021/1060 európai parlamenti és tanácsi rendelet⁽⁴²⁾ 59. cikke (3) bekezdésének c) pontjával összhangban;

⁽⁴⁰⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2014/24/EU irányelve (2014. február 26.) a közbeszerzésről és a 2004/18/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 94., 2014.3.28., 65. o.).

⁽⁴¹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 1303/2013/EU rendelete az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra, a Kohéziós Alapra, az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó közös rendelkezések megállapításáról, az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra és a Kohéziós Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó általános rendelkezések megállapításáról és az 1083/2006/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 347., 2013.12.20., 320. o.).

⁽⁴²⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/1060 rendelete (2021. június 24.) az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alap Pluszra, a Kohéziós Alapra, az Igazságos Átmenet Alapra és az Európai Tengerügyi, Halászati és Akvakultúra-alapra vonatkozó közös rendelkezések, valamint az előbbiekre és a Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alapra, a Belső Biztonsági Alapra és a Határigazgatás és a vízügyi támogatására szolgáló eszközre vonatkozó pénzügyi szabályok megállapításáról (HL L 231., 2021.6.30., 159. o.).

- (6) „tőkebefektetés”: közvetlen vagy közvetett tőkejuttatás egy vállalkozás számára a vállalkozásban lévő megfelelő arányú részesedés megszerzése ellenében;
- (7) „értékelési terv”: egy vagy több támogatási programra vonatkozó dokumentum, amely legalább a következő elemeket tartalmazza:
 - a) az értékelendő célkitűzések;
 - b) az értékelési kérdések;
 - c) az eredménymutatók;
 - d) az értékelés elvégzéséhez tervezett módszertan;
 - e) az adatgyűjtési követelmények;
 - f) az értékelés tervezett ütemezése, beleértve az időközi és a végső értékelő jelentés benyújtásának időpontját;
 - g) az értékelést végző független testület bemutatása vagy a testület kiválasztására alkalmazandó kritériumok;
 - h) az értékelés nyilvánosságát biztosító szabályok;
- (8) „kilépés”: pénzügyi közvetítő vagy befektető részesedésének megszüntetése, amely történhet kereskedelmi értékesítés, leírás, részvények vagy kölcsönök visszafizetése, más pénzügyi közvetítő vagy befektető részére történő értékesítés, pénzügyi intézmény részére történő értékesítés, valamint nyilvános forgalomba hozatallal történő értékesítés – beleértve az első nyilvános részvénykibocsátást (IPO) – révén;
- (9) „méltányos megtérülési ráta”: az a várható belső megtérülési ráta, mely egyenlő egy olyan kockázattal kiigazított diszkontrátával, amely tükrözi valamely befektetés kockázati szintjét, valamint a magánbefektetők által befektetni tervezett tőke jellegét és volumenét;
- (10) „végső kedvezményezett”: olyan támogatható vállalkozás, amelyben egy kockázatfinanszírozási célú állami támogatási intézkedés alapján befektetést hajtottak végre;
- (11) „pénzügyi közvetítő”: formájától és tulajdoni viszonyaitól függetlenül bármely pénzügyi intézmény, beleértve az alapok alapját, a magántőke-befektetési alapokat, a nyilvános befektetési alapokat, a bankokat, a mikrofinanszírozási intézményeket és a kezességvállalásra létrehozott társaságokat;
- (12) „első kereskedelmi értékesítés”: vállalkozás által termék- vagy szolgáltatási piacon történő első értékesítés, amelybe nem tartozik bele a piac tesztelése érdekében végrehajtott korlátozott értékesítés;
- (13) „első veszteségviselő osztály”: a célportfólió várható veszteségeit magában foglaló, legnagyobb kockázattal járó, legrosszabb minősítésű ügyletrészesorozat;
- (14) „kiegészítő befektetés”: egy vállalkozásba történő egyszeri vagy ismételt kockázatfinanszírozási célú befektetést követő további kockázatfinanszírozási célú befektetés;
- (15) „alapok alapja”: olyan alap, amely más alapokba, és nem közvetlenül vállalatokba vagy pénzügyi eszközökbe – például részvényekbe vagy kötvényekbe – fektet be vagy nyújt forrásokat;
- (16) „kezességvállalás”: harmadik fél újonnan létrejött kockázatfinanszírozási célú hitelügyleteiért (például adósság-instrumentumokért vagy lízingekért), valamint kvázi-sajáttőke instrumentumaiért való részleges vagy teljes felelősségvállalásra vonatkozó írásbeli kötelezettségvállalás;
- (17) „kezességvállalási korlát”: az állami befektető maximális kitettsége a biztosított portfólióra irányuló teljes befektetés százalékában kifejezve;
- (18) „kezességvállalási mérték”: a kockázatfinanszírozási állami támogatási intézkedés keretében támogatható egyes ügyletek esetében az állami befektető által vállalt százalékos veszteségfedezeti arány;
- (19) „független magánbefektető”: az általános csoportmentességi rendelet 2. cikke értelmében vett független magánbefektető;

- (20) „közepes tőkeértékű innovatív vállalat”: a következő feltételek egyikét teljesítő közepes piaci tőkeértékű vállalat: teljesíti az általános csoportmentességi rendelet 2. cikke értelmében vett „innovatív vállalkozásnak” minősüléshez szükséges kritériumokat; a közelmúltban az Európai Innovációs Tanács a „kiválósági pecsét” minőségi védjegyében részesített a „Horizont 2020” keretprogram 2018–2020. évi munkaprogramjával⁽⁴³⁾, vagy az (EU) 2021/695 rendelet 2. cikkének (23) bekezdésével és 15. cikkének (2) bekezdésével összhangban; vagy a közelmúltban az Európai Innovációs Tanács Alapjából – például az (EU) 2021/695 rendelet 48. cikkében említett akceleratorprogram keretében – befektetésben részesült; és vagy részt vett valamely CASSINI⁽⁴⁴⁾ -cselekvésben (CASSINI vállalkozás-akcelerator vagy partnerkeresés), vagy befektetésben részesült a CASSINI magvető és növekedési finanszírozási eszközökből, vagy CASSINI-díjban részesült és elérte az idevágó értékelési küszöbértékeket, vagy támogatást kapott a Horizont Európa programból finanszírozott útkutatási projektekből, melynek eredményeként induló vállalkozást alapítottak;
- (21) „magánforrások mozgósítása”: a magánforrásokból származó további befektetések közberuházások általi bevonásának mértéke;
- (22) „hiteleszköz”: olyan megállapodás, amelyben a hitelező kötelezi magát, hogy meghatározott pénzüsszeget meghatározott időre a kölcsönfelvevő rendelkezésére bocsát, és amely a kölcsönfelvevőt arra kötelezi, hogy a meghatározott időszakon belül visszafizesse az összeget; formáját tekintve lehet kölcsön vagy egyéb finanszírozási eszköz, ideértve a lízinget is, amely a hitelező számára elsődlegesen minimumhozamot nyújt;
- (23) „közepes piaci tőkeértékű vállalat”: olyan vállalkozás, amely nem kkv és amelynek az általános csoportmentességi rendelet I. mellékletének 3–6. cikke szerint számított alkalmazotti létszáma nem haladja meg az 1 500 főt. E fogalm meghatározás alkalmazásában egyetlen vállalkozásnak tekintendő több jogalany, amennyiben az általános csoportmentességi rendelet I. melléklete 3. cikkének (3) bekezdésében felsorolt bármely feltétel teljesül;
- (24) „természetes személy”: olyan, jogi személytől különböző személy, aki a Szerződés 107. cikke (1) bekezdésének értelmében nem minősül vállalkozásnak;
- (25) „új hitel”: új befektetés vagy működő tőke finanszírozása céljából újonnan kezdeményezett hiteleszköz, ide nem értve a következők refinanszírozását: i. a meglévő hitelek vagy ii. más finanszírozási formák;
- (26) „kvázisajáttőke-befektetés”: a saját tőke és a hitelfinanszírozás közé besorolt finanszírozási forma, amely az elsőhelyi adósságnál magasabb, de a törzsrésztvénynél alacsonyabb kockázattal jár, nemfizetéssel szemben nincs biztosítva, és amelynek hozama a tulajdonos számára elsősorban a célvállalkozás nyereségétől vagy veszteségétől függ. A kvázisajáttőke-befektetések strukturálhatók jellemzően biztosíték nélküli és alárendelt tőkeként (ideértve a köztes finanszírozást is), és egyes esetekben tőkév alakíthatók adóssággként, vagy elsőbbségi tőkeként;
- (27) „kiváltási tőke”: egy vállalkozás létező részvényeinek megvásárlása egy korábbi befektetőtől vagy tulajdonostól;
- (28) „kockázatfinanszírozási célú befektetés”: a támogatható vállalkozásoknak új befektetések céljából nyújtott tőke- és kvázisajáttőke-befektetések, kölcsönök (lízing is) és kezességvállalások, vagy ezek keveréke, a piaci feltételek mellett nyújtott és a vonatkozó állami támogatási intézkedés hatályán kívül eső, teljes mértékben magánbefektetések kizárásával;
- (29) „kis- és középvállalkozás (kkv)”: az általános csoportmentességi rendelet I. mellékletében meghatározott kritériumokat teljesítő vállalkozás;
- (30) „kisebb közepes piaci tőkeértékű vállalat”: nem kkv-nak minősülő olyan vállalkozás, amelynek az általános csoportmentességi rendelet I. mellékletének 3–6. cikke szerint számított alkalmazotti létszáma nem haladja meg a 499 főt, és amelynek éves forgalma nem haladja meg a 100 millió EUR-t, vagy amelynek éves mérlegfőösszege nem haladja meg a 86 millió EUR-t. E fogalm meghatározás alkalmazásában egyetlen vállalkozásnak tekintendő több jogalany, amennyiben az általános csoportmentességi rendelet I. melléklete 3. cikkének (3) bekezdésében felsorolt bármely feltétel teljesül;

⁽⁴³⁾ A Bizottság C(2017)7124 végrehajtási határozata (2017. október 27.) a „Horizont 2020” végrehajtását szolgáló egyedi program – egyedi kutatási és innovációs keretprogram (2014–2020) – keretei közt a 2018–2020. évi munkaprogram elfogadásáról és a 2018. évi munkaprogram finanszírozásáról.

⁽⁴⁴⁾ A CASSINI kezdeményezés célkitűzései közé tartozik: 1) az úragaztatban tevékeny olyan induló vállalkozások számának növelése, amelyek innovatív megoldásokat fejlesztenek uniós újtechnológiák alkalmazásával, 2) az ilyen vállalkozások sikerarányának növelése a vállalkozásalapítás terén és 3) az úragaztatban tevékeny kkv-k kockázati tőkéhez jutásának megkönnyítése. A CASSINI-cselekvések átfogják a vállalkozás teljes életciklusát, és kialakításuk révén a leginnovatívabb és legversenyképesebb üzleti ötletek kiválasztását célozzák (pl. külső vállalkozók piacvezérelt szempontokat alkalmaznak a mentoráláshoz és a fejlődés támogatásához; a világűr tematikus alapokat kezelő kockázattőke-befektetők önállóan választják ki a befektetésüikkel megcélzott vállalkozásokat). Lásd még a 29. lábjegyzetet.

- (31) „induló vállalkozás”: tőzsdén nem jegyzett, legfeljebb öt éve bejegyzett kisvállalkozás, mely teljesíti a következő feltételeket: a) nem egy másik vállalkozás tevékenységét vette át; b) még nem osztott nyereséget; c) nem összefonódás útján jött létre ⁽⁴⁵⁾. Azon támogatható vállalkozások esetében, amelyeket nem kell bejegyezni, az ötéves támogathatósági időszak kezdetének az az időpont tekintendő, amikor a vállalkozás megkezdte gazdasági tevékenységét vagy amikor gazdasági tevékenysége alapján adóztathatóvá válik, attól függően, hogy melyik a korábbi időpont;
- (32) „teljes finanszírozás”: valamely támogatható vállalkozásba bármilyen kockázatfinanszírozási célú állami támogatási intézkedés alapján egy vagy több kockázatfinanszírozási célú befektetés – többek között kiegészítő befektetések – útján befektetett teljes összeg, a piaci feltételek mellett nyújtott és a kockázatfinanszírozási célú állami támogatási intézkedés hatályán kívül eső, teljes mértékben magánbefektetések kizárásával;
- (33) „nyereségnövelés”: nyereségből származó, az állami befektetőkhöz képest kedvezményes vagy elsőbbségi megtérülések.

3. A KOCKÁZATFINANSZÍROZÁSI TÁMOGATÁS ÖSSZEEGYEZTETHETŐSÉGÉNEK ÉRTÉKELÉSE

36. A Szerződés 107. cikke (3) bekezdésének c) pontja alapján a belső piaccal összeegyeztethetőnek tekinthető az Unióban egyes gazdasági tevékenységek vagy gazdasági területek fejlődését előmozdító támogatás, amennyiben az ilyen támogatás nem befolyásolja hátrányosan a kereskedelmi feltételeket a közös érdekekkel ellentétes mértékben.
37. Ebben a szakaszban a Bizottság ismerteti, hogyan fogja értékelni a Szerződés 108. cikkének (3) bekezdése szerinti bejelentési kötelezettség alá eső kockázatfinanszírozási célú intézkedések összeegyeztethetőségét. Konkrétabban, annak értékelésekor, hogy egy kockázatfinanszírozási célú intézkedés a belső piaccal összeegyeztethetőnek tekinthető-e, a Bizottság megállapítja, hogy a támogatási intézkedés:
- a) előmozdítja-e egy bizonyos gazdasági tevékenység fejlődését (**első feltétel**); és
- b) nem befolyásolja-e hátrányosan a kereskedelmi feltételeket a közös érdekekkel ellentétes mértékben (**második feltétel**).
38. Annak vizsgálata során, hogy teljesül-e az első feltétel, nevezetesen az, hogy a támogatás előmozdítja-e valamely gazdasági tevékenység fejlődését, a Bizottság a következő szempontokat veszi figyelembe:
- a) a támogatott gazdasági tevékenység azonosítása (lásd a 3.1.1. szakaszt),
- b) *ösztönző hatás*: a támogatásnak oly módon kell megváltoztatnia az érintett vállalkozások magatartását, hogy azok olyan többlettevékenységekbe kezdjenek, amelyeket támogatás nélkül nem, vagy csak korlátozottabb mértékben, másképpen vagy más helyszínen végeznének (lásd a 3.1.2. szakaszt),
39. Annak vizsgálata során, hogy teljesül-e a második feltétel, nevezetesen az, hogy a támogatás nem befolyásolja hátrányosan a kereskedelmi feltételeket a közös érdekekkel ellentétes mértékben, a Bizottság az alább ismertetett szempontokat veszi figyelembe:
- a) *az állami beavatkozás szükségessége*: a támogatásnak olyan lényegi fejlődést kell eredményeznie, amelyet a piac egymaga nem tud megvalósítani, például azáltal, hogy orvosolja a kockázatfinanszírozás nyújtását gátló piaci hiányosságot vagy más releváns akadályt, például a finanszírozási eszközökhöz való hozzáférés terén mutatkozó regionális egyenlőtlenségeket (lásd a 3.2.2. szakaszt),
- b) *a támogatási intézkedés megfelelősége*: a javasolt támogatási intézkedésnek megfelelő szakpolitikai eszköznek kell lennie ahhoz, hogy megvalósítsa célkitűzését (lásd a 3.2.3. szakaszt),
- c) *a támogatás arányossága (minimumra korlátozott támogatás)*: a támogatás összegét és intenzitását arra a szintre kell korlátozni, amely az érintett vállalkozások addicionális beruházásának vagy tevékenységének elindításához minimálisan szükséges (lásd a 3.2.4. szakaszt),
- d) *a támogatás versenyre és kereskedelemre gyakorolt indokolatlan negatív hatásainak elkerülése*: a negatív hatásoknak korlátozottnak kell lenniük, és azok nem haladhatják meg a támogatás pozitív hatásait (lásd a 3.2.5. szakaszt),
- e) *a támogatás átláthatósága*: a tagállamoknak, a Bizottságnak, a gazdasági szereplőknek és a nyilvánosságnak könnyen hozzá kell férniük a vonatkozó jogszabályokhoz és az azok alapján odaítélt támogatásokkal kapcsolatos lényeges információkhoz (lásd a 3.2.6. szakaszt).

⁽⁴⁵⁾ A c) ponttól eltérve az ezen iránymutatás szerint támogathatónak minősülő vállalkozások közötti összefonódás útján létrejött vállalkozások az összefonódásban részt vevő legrégebbi vállalkozás bejegyzésének időpontjától számított legfeljebb öt évig támogathatónak minősülnek.

40. A támogatás pozitív és negatív hatásai összevetésének (lásd a 3.2.5.3. szakaszt) eredménye alapján a támogatási programok bizonyos kategóriái esetében szükség lehet a 4. szakaszban ismertetett utólagos értékelés elvégzésére. Ilyen esetekben a Bizottság a programok időtartamát korlátozhatja, későbbi meghosszabbításuk újbóli bejelentésének lehetősége mellett.
41. Ha az állami támogatási intézkedés, az ahhoz kapcsolt feltételek (beleértve a finanszírozási módját is, amennyiben a finanszírozási módszer az állami támogatási intézkedés szerves részét alkotja) vagy az intézkedéssel finanszírozott tevékenység szükségképpen az uniós jog vonatkozó rendelkezésének megsértésével járnak, a támogatás nem tekinthető a belső piaccal összeegyeztethetőnek⁽⁴⁶⁾. Az ilyen jogsértések többek között, de nem kizárólagosan a következőkre terjednek ki:
- a) a támogatás a belföldön előállított termékek vagy belföldi szolgáltatások igénybevételének feltételéhez kötött;
 - b) a támogatás feltétele, hogy a pénzügyi közvetítők, azok kezelői vagy a végső kedvezményezettek székhelye az érintett tagállam területén legyen, illetve azt az említett tagállam területére költöztessék, megsértve a Szerződés letelepedés szabadságáról szóló 49. cikkét⁽⁴⁷⁾;
 - c) a Szerződésnek a tőke szabad mozgásáról szóló 63. cikkét sértő feltételek kikötése.

3.1. Első feltétel: a támogatás előmozdítja valamely gazdasági tevékenység fejlődését

3.1.1. A támogatott gazdasági tevékenység azonosítása

42. A legtöbb esetben a kockázatfinanszírozási célú intézkedések a gazdasági ágazatok széles skálájához tartozó vállalatokat fednek le. Ezek az intézkedések segítenek biztosítani, hogy egyes kkv-k és közepes piaci tőkeértékű vállalatok hozzáférjenek a gazdasági tevékenységeik elvégzéséhez vagy továbbfejlesztéséhez szükséges finanszírozási összeghez és formához. A Bizottság ezért azonosítani fogja a kockázatfinanszírozási célú intézkedés hatálya alá tartozó vállalkozások típusait (kkv-k, kisebb közepes piaci tőkeértékű vállalatok, vagy közepes tőkeértékű innovatív vállalatok) és ágazatokat.

3.1.2. Ösztönző hatás

43. A kockázatfinanszírozási támogatás csak akkor tekinthető a belső piaccal összeegyeztethetőnek, ha ösztönző hatása van. A Bizottság megítélése szerint az ösztönző hatás nélküli támogatás nem mozdítja elő az érintett gazdasági tevékenység fejlődését.
44. Ösztönző hatás akkor áll fenn, ha a támogatás oly módon változtatja meg a támogatás kedvezményezettjének magatartását, hogy az olyan tevékenységekbe kezd, amelyeket támogatás nélkül nem, vagy a piaci hiányosság fennállása miatt csak korlátozottabb mértékben végezne. A támogatható vállalkozások szintjén ösztönző hatás akkor van jelen, ha a támogatás a végső kedvezményezettet olyan források bevonására teszi képessé, amelyek formájukat, összegüket vagy időzítésüket tekintve egyéb módon nem lennének elérhetőek számára.
45. A kockázatfinanszírozási célú intézkedéseknek arra kell ösztönözniük a piaci befektetőket, hogy az ilyen ösztönzők hiányában nyújtott finanszírozási szintek felett nyújtsanak finanszírozást az életképes támogatható vállalkozásoknak, vagy vállaljanak több kockázatot, vagy mindkettőre. A kockázatfinanszírozási célú intézkedés akkor tekinthető ösztönző hatásúnak, ha úgy mozgósít befektetéseket piaci forrásokból, hogy a támogatható vállalkozásoknak nyújtott teljes finanszírozás meghaladja az intézkedés költségvetését. Ezért a pénzügyi közvetítők és az alapkezelők kiválasztása során központi szerepet kell kapnia a további magánbefektetések mozgósítására vonatkozó képességüknek.
46. Ha a finanszírozott adósságinstrumentumokat már meglévő hitelek refinanszírozására használják, úgy azok nem tekintendők ösztönző hatásúnak, és az ilyen instrumentumok támogatástartalma nem minősül összeegyeztethetőnek ezen iránymutatás értelmében.
47. Az ösztönző hatás értékelése szoros kapcsolatban áll az állami beavatkozás szükségességének a 3.2.2. szakaszban tárgyalt értékelésével. Továbbá az, hogy az intézkedés képes-e magánforrásokat mozgósítani, végső soron attól függ, hogy az intézkedés kialakítása hogyan szolgálja az állami és a magánszférabeli finanszírozás-nyújtók kockázatainak és nyereségének egyensúlyát, ami ahhoz a kérdéshez is szorosan kapcsolódik, hogy a kockázatfinanszírozási célú állami támogatási intézkedés kialakítása megfelelő-e (lásd a 3.2.3. szakaszt). Ezért ha megfelelően azonosították az állami beavatkozás szükségességét, és az intézkedés kialakítása megfelelő, feltételezhető az ösztönző hatás megléte.

⁽⁴⁶⁾ Lásd a Bíróság következő ítéleteit: a Bíróság 2000. szeptember 19-i ítélete, Németország kontra Bizottság, C-156/98 ügy, ECLI:EU:C:2000:467, 78. pont, a Bíróság 2008. december 22-i ítélete, Régie Networks kontra Rhone Alpes Bourgogne, C-333/07 ügy, ECLI:EU:C:2008:764, 94–116. pont, a Bíróság 2008. április 15-i ítélete, Nuova Agricast, C-390/06 ECLI:EU:C:2008:224, 50. és 51. pont, valamint a Bíróság 2020. szeptember 22-i ítélete, Ausztria kontra Bizottság, C-594/18 P, ECLI:EU:C:2020:742, 44. pont.

⁽⁴⁷⁾ Ez nem érinti a pénzügyi közvetítőkre vagy azok kezelőire vonatkozó azon követelményt, amely szerint rendelkezniük kell a befektetési és az alapkezelési tevékenység folytatásához az érintett tagállamban szükséges engedéllyel, illetve nem érinti a végső kedvezményezettekkel szembeni azon követelményt, amely szerint az érintett tagállam területén telephellyel kell rendelkezniük, valamint ott gazdasági tevékenységet kell végezniük.

3.2. **Második feltétel: a kereskedelmi feltételekre gyakorolt, a közös érdekekkel ellentétes mértékű hátrányos hatások elkerülése**

48. A Szerződés 107. cikke (3) bekezdésének c) pontja értelmében a Bizottság összeegyeztethetőnek tekintheti az egyes gazdasági tevékenységek vagy gazdasági területek fejlődését előmozdító támogatást, de csak abban az esetben, ha „*az ilyen támogatás nem befolyásolja hátrányosan a kereskedelmi feltételeket a közös érdekekkel ellentétes mértékben*”.
49. A belső piacra gyakorolt negatív hatások értékelése összetett gazdasági és társadalmi értékeléseket foglal magában. A Bizottság ebben a szakaszban kifejti, hogyan szándékozik e tekintetben gyakorolni mérlegelési jogkörét.
50. Természeténél fogva minden állami támogatási intézkedés a verseny torzulását eredményezi, és hatással van a tagállamok közötti kereskedelemre. Annak megállapítása érdekében azonban, hogy a támogatás torzító hatásai a minimumra korlátozódnak-e, a Bizottság ellenőrzi, hogy a támogatás szükséges-e (lásd a 3.2.2. szakaszt), megfelelő-e (lásd a 3.2.3. szakaszt) és arányos-e (lásd a 3.2.4. szakaszt). A Bizottság annak érdekében, hogy elvégezhesse az említett ellenőrzést, a tagállamoktól a 3.2.1. szakaszban ismertetett előzetes értékelés formájában bizonyítékot kér be.
51. A Bizottság ezt követően értékeli a szóban forgó kockázatfinanszírozási támogatás versenyre és kereskedelmi feltételekre gyakorolt negatív hatásait. Konkrétabban, a kockázatfinanszírozás területén nyújtott támogatás a magánbefektetők kizorításához vezethet, torzító hatásokat fejthet ki a pénzügyi közvetítők szintjén, konkrét termékpiacon torzulásokat okozhat és delokalizációs hatásokkal járhat. A Bizottság megvizsgálja a támogatás versenyre és kereskedelemre gyakorolt, említett negatív hatásait és összeveti azokat a támogatás pozitív hatásaival (lásd a 3.2.5. szakaszt). Ha a pozitív hatások meghaladják a negatív hatásokat, a Bizottság a támogatást összeegyeztethetőnek tekinti.
52. Végezetül a Bizottság meggyőződik arról, hogy a támogatás megfelel az átláthatósági követelményeknek (lásd a 3.2.6. szakaszt).

3.2.1. **Az érintett tagállam által a Bizottságnak benyújtandó előzetes értékelés alapvető elemei**

53. Az állami támogatás csak akkor lehet indokolt, ha olyan lényegi fejlődést tud előidézni, amelyet a piac egymaga nem tud megvalósítani, például azáltal, hogy orvosolja a kockázatfinanszírozás nyújtását vagy a kockázatfinanszírozási célú befektetést gátló piaci hiányosságot vagy más releváns akadályt.
54. Állami támogatásra lehet **szükség** a kockázatfinanszírozás fokozott rendelkezésre bocsátásához olyan helyzetben, amikor a piac önállóan nem képes hatékony eredmény elérésére, vagy nem megfelelő időben éri el azt. A Bizottság úgy véli, hogy általános, az induló vállalkozások, a kkv-k vagy a közepes piaci tőkeértékű vállalatok finanszírozási eszközökhöz való hozzáférési lehetőségeit érintő piaci hiányosság nem áll fenn, hanem csupán az induló vállalkozások és kkv-k bizonyos csoportjaihoz vagy a közepes piaci tőkeértékű vállalatok bizonyos típusaihoz kapcsolódó hiányosság tapasztalható, amely különösen az érintett tagállam sajátos gazdasági helyzetétől, valamint a vállalkozások tevékenységi területétől függ (például bizonyos ágazatokban túlbecsültek lehetnek a kockázatok).
55. Az általános csoportmentességi rendelet 3. szakasza meghatározza azokat a feltételeket, amelyek mellett a kockázatfinanszírozási célú intézkedések megfelelő és arányos eszközökkel feltehetően kezelni fogják a piaci hiányosságot, ugyanakkor ösztönző hatásúak, és minimalizálják a verseny torzulásait. Az említett feltételeknek megfelelő intézkedéseket nem kell bejelenteni, és azokat a belső piaccal összeegyeztethetőnek kell tekinteni.
56. Az általános csoportmentességi rendelet 3. szakaszában meghatározott feltételeket nem teljesítő kockázatfinanszírozási célú intézkedéseket be kell jelenteni, hogy a Bizottság többek között értékelni tudja, hogy fennáll-e a kockázatfinanszírozás nyújtását gátló piaci hiányosság vagy más releváns akadály. A tagállamoknak ezért bizonyítaniuk kell, hogy az általános csoportmentességi rendelet alapján szolgáló jogi vélelmen túlmenően konkrét piaci hiányosság vagy más releváns akadály áll fenn. Emellett a javasolt kockázatfinanszírozási célú intézkedésnek meg kell felelnie az ezen iránymutatásban meghatározott összeegyeztethetőségi kritériumoknak. Az említett okokból a tagállamnak részletes előzetes értékelést, vagy adott esetben értékelések egész sorát kell benyújtania a Bizottsághoz.
57. A részletes előzetes értékelésnek objektív és naprakész bizonyítékokon, valamint a rendelkezésre álló bevált gyakorlatokon és módszereken (például másodelemzésen, interjúkon, online felméréseken, megfelelő kvantitatív módszereken) kell alapulnia. Lehetőség szerint a bizonyítékokat több szempontból elemezni kell, és azokat egymást kölcsönösen erősítő módon kell felhasználni az előzetes értékelés következtetéseinek alátámasztására. Az előzetes értékelést a kockázatfinanszírozási célú intézkedés bejelentését megelőző három éven belül kell elvégezni, lehetőleg független szakértő által. Az előzetes értékelésnek figyelembe kell vennie a hasonló eszközökből levont tanulságokat és a tagállam által elvégzett korábbi előzetes értékeléseket is. Az előzetes értékelés elkészítése során a tagállamok felhasználhatják a meglévő bizonyítékokat, amennyiben azok relevánsak, a piaci hiányosságnak az előzetes értékelés

keretében történő alátámasztása céljából. Az előzetes értékelésnek arra a konkrét kockázatfinanszírozási típusra (például tőkebefektetésre vagy alárendelt kölcsönre) kell összpontosítania, amelyre a támogatási intézkedést javasolják.

58. A javasolt kockázatfinanszírozási célú intézkedésnek **megfelelően** kell szolgálnia a támogatás megvalósítandó célkitűzésének elérését. Ezért az előzetes értékelésben elemezni kell azokat a meglévő és – ha lehetséges – tervezett intézkedéseket, amelyek a kockázatfinanszírozás nyújtását gátló, ugyanannak az azonosított piaci hiányosságnak vagy más releváns akadálnak az orvoslását célozzák, figyelembe véve az egyéb szakpolitikai eszközök eredményességét és hatékonyságát. A tagállamnak bizonyítania kell, hogy az azonosított piaci hiányosság vagy más releváns akadály nem kezelhető megfelelően más, állami támogatással nem járó szakpolitikai eszközökkel, vagy pedig az általános csoportmentességi rendelet hatálya alá tartozó intézkedésekkel.
59. Az állami támogatásnak **arányosnak** kell lennie azzal a piaci hiányossággal vagy más releváns akadállyal, amelynek kezelését a vonatkozó szakpolitikai célkitűzések elérése érdekében szolgálja. A kockázatfinanszírozás fokozott rendelkezésre bocsátására irányuló támogatást ezért arra a szigorú minimumra kell korlátozni, amely az előzetes értékelésben azonosított piaci hiányosság vagy más releváns akadály orvoslásához szükséges, anélkül, hogy jogtalan előnyök keletkeznének a támogatás kedvezményezettjei számára. Az általános csoportmentességi rendelet 21. cikkében az egy támogatható vállalkozásra meghatározott felső határt meghaladó kockázatfinanszírozási célú befektetések esetében az előzetes értékelésben részletesebben kell bizonyítani a támogatási intézkedés arányosságát, az ezen iránymutatás 64. és 65. pontjában meghatározottaknak megfelelően.
60. Amennyiben a kockázatfinanszírozási célú intézkedést részben az Európai Regionális Fejlesztési Alapból, az Európai Szociális Alapból vagy a Kohéziós Alapból finanszírozzák, a tagállam újra felhasználhatja az 1303/2013/EU rendelet 37. cikkének (2) bekezdésével vagy az (EU) 2021/1060 rendelet 58. cikkének (3) bekezdésével összhangban elkészített előzetes értékelést (vagy annak részeit). A Bizottság ezt követően értékeli, hogy a rendelkezésre bocsátott bizonyítékok megfelelnek-e az ezen iránymutatásban meghatározott követelményeknek. Amennyiben a kockázatfinanszírozási célú intézkedést részben vagy teljes egészében alkalmazzák az Európai Innovációs Tanács „kiválósági pecsét” minőségi védjegyében közelmúltban részesült vállalkozások támogatása⁽⁴⁸⁾, az Európai Innovációs Tanács Alapjával közös társberuházás, vagy az akceleratorprogramhoz⁽⁴⁹⁾ kapcsolódó kiegészítő befektetés céljából, vagy olyan vállalkozások esetében, amelyek vagy részt vettek valamely CASSINI-cselekvésben (CASSINI vállalkozás-akcelerator vagy partnerkeresés), vagy befektetésben részesültek a CASSINI magvető és növekedési finanszírozási eszközből, vagy CASSINI-díjban részesültek és elérték az idevágó értékelési küszöbértékeket, vagy támogatást kaptak a Horizont Európa programból finanszírozott úrkutatási projektekből, melynek eredményeként induló vállalkozást alapítottak, a Bizottság elfogadja, hogy a kiválósági pecsét és az EIC által – különösen a CASSINI-cselekvésekben előírt versenyalapú kiválasztási eljárások keretében – elvégzett átvilágításból származó egyéb bizonyítékok felhasználhatók az előzetes értékeléshez.
61. Az általános csoportmentességi rendelet hatályán kívül eső kockázatfinanszírozási célú intézkedések esetében az előzetes értékelésben ismertetni kell a piaci hiányosság vagy más releváns akadály jellegét, és bizonyítani kell annak fennállását, amennyiben az a következők közül egyet vagy többet érint:
 - a) azon célvállalkozások konkrét kategóriái, amelyek nem teljesítik az általános csoportmentességi rendelet szerinti összes támogathatósági követelményt (lásd a 32. pont a)–d) alpontját);
 - b) alternatív kereskedési platformok, amelyek nem teljesítik az általános csoportmentességi rendelet feltételeit (lásd a 32. pont e) alpontját);
 - c) pénzügyi eszközök, amelyek kialakítási paraméterei eltérnek az általános csoportmentességi rendeletben leírtaktól (lásd a 33. pont a), b) és c) alpontját);
 - d) adóösztönzők a vállalati befektetők számára, ideértve a társbefektetőként eljáró pénzügyi közvetítőket vagy azok kezelőit is (lásd a 33. pont d) alpontját).
62. Az előzetes értékelésben azonosítani kell az érintett vállalkozások típusát, elsősorban azok kora vagy fejlődési szakasza, a gazdasági ágazat és a tevékenység földrajzi területe szerint, és bizonyítani kell, hogy az említett vállalkozásokat konkrét piaci hiányosság vagy más releváns akadály érinti.

⁽⁴⁸⁾ Összhangban a „Horizont 2020” keretprogram 2018–2020 közötti időszakra szóló munkaprogramjával (lásd a 24. lánkjegyzetet), vagy az (EU) 2021/695 rendelet 2. cikkének (23) bekezdésével és 15. cikkének (2) bekezdésével (lásd a 26. lánkjegyzetet).

⁽⁴⁹⁾ Az (EU) 2021/695 rendelet 48. cikkével összhangban (lásd a 26. lánkjegyzetet).

63. Az olyan kockázatfinanszírozási célú intézkedések esetében, amelyek olyan pénzügyi eszközökre irányulnak, ahol a független magánbefektetők részvétele nem éri el az általános csoportmentességi rendelet 21. cikkében meghatározott arányokat (lásd ezen iránymutatás 33. pontjának a) alpontját), az előzetes értékelésben kellő részletességgel értékelni kell továbbá az érintett földrajzi területen működő, támogatható vállalkozástípusnak nyújtandó magánfinanszírozás szintjét és struktúráját, és bizonyítani kell, hogy az azonosított piaci hiányosság vagy más releváns akadály nem orvosolható az általános csoportmentességi rendeletben a magánbefektetői részvételre meghatározott összes követelményt teljesítő intézkedésekkel.
64. Továbbá, amennyiben a kockázatfinanszírozási célú befektetések összege meghaladja az általános csoportmentességi rendelet 21. cikkében az egy támogatható vállalkozásra meghatározott felső határt (lásd az ezen iránymutatás 32. pontjának e) alpontját), az előzetes értékelésben számszerűsíteni kell az azonosított piaci hiányosság vagy más releváns akadály okozta finanszírozási hiányt (azaz a támogatható vállalkozások aktuálisan kielégítetlen finanszírozási igényének szintjét) is. Az értékelésben bizonyítani kell, hogy a támogatható vállalkozások szintjén a finanszírozási hiány meghaladja az általános csoportmentességi rendeletben meghatározott felső határt. Az ilyen számszerűsítésnek olyan bevált gyakorlatokon és módszereken kell alapulnia, amelyekkel megbecsülhető, hogy a célvállalkozások finanszírozási igényének mekkora része marad kielégítetlen.
65. A finanszírozási hiány számszerűsítéséhez egyaránt elemezni kell a magánfinanszírozás optimálistól elmaradó szintjét eredményező strukturális és ciklikus (vagyis a válsággal kapcsolatos) problémákat. Az előzetes értékelésben átfogóan elemezni kell a kínálati oldalt a támogatható vállalkozások számára rendelkezésre álló finanszírozási források értékelése révén, melynek során figyelembe kell venni – függetlenül a közvetítő letelepedési helye szerinti tagállamtól – a megcélzott földrajzi területen már működő pénzügyi közvetítők számát, azok állami vagy magánjellegét, továbbá az érintett piaci szegmensbe irányuló befektetési volument. A keresleti oldal értékelése során figyelembe kell venni a potenciálisan támogatható vállalkozások számát és a szükséges finanszírozás átlagértékeit. Ennek az elemzésnek a kockázatfinanszírozási célú intézkedés bejelentését megelőző öt évre vonatkozó adatokon kell alapulnia, és lehetőség szerint az alternatív adatforrások összehasonlításával több szempontra épülő megállapításokat kell tartalmaznia.
66. A kifejezetten az első kereskedelmi értékesítésük előtt álló induló vállalkozásokat és kkv-kat célzó programok esetében az előzetes értékelést illetően arányosan fogja alkalmazni a követelményeket, különösen a kért bizonyíték tekintetében.

3.2.2. Az állami beavatkozás szükségessége

67. Az állami támogatásnak olyan helyzetekre kell irányulnia, ahol olyan lényegi fejlődést eredményezhet, amelyet a piac egymaga nem tudna megvalósítani. Annak értékeléséhez, hogy az állami támogatás hatékonyan szolgálja-e a kívánt eredmény elérését, először meg kell határozni a megoldandó problémát. A tagállamoknak ki kell fejteniük, hogy a támogatási intézkedés hogyan enyhítheti hatékonyan az azonosított akadályt, különösen azt a piaci hiányosságot, amely akadályozza a piacot abban, hogy elegendő kockázatfinanszírozást biztosítson.
68. A kockázatfinanszírozási célú intézkedés csak akkor lehet indokolt, ha az az előzetes értékelésben bizonyított konkrét piaci hiányosságra vagy más releváns akadályra irányul. A Bizottság megítélése szerint az ilyen piaci hiányosságok vagy akadályok különösen, de nem kizárólag a korai szakaszban lévő kkv-k esetében merülhetnek fel, amelyek a növekedési kilátásaik ellenére nem tudják bizonyítani hitelképességüket vagy üzleti terveik megvalósíthatóságát a befektetők számára. A szóban forgó piaci hiányosság vagy akadály terjedelme ágazattól függően eltérő lehet mind az érintett vállalkozások, mind azok tőkekövetelménye tekintetében. Az ilyen piaci hiányosságok és akadályok által különösen érintett ágazatok a csúcstechnológiai, az innovatív zöld vagy a digitális technológiák. Az információs aszimmetria miatt a piac számára nehézkesebb lehet az ilyen induló vállalkozások és kkv-k kockázat/nyereség profiljának, valamint a kockázattal kiigazított hozamot termelő képességének értékelése. Az említett kkv-k által a projektjeik minőségével kapcsolatos információk megosztása terén tapasztalt nehézségek, vélt kockázatosságuk és gyenge hitelképességük magas üzleti és ügynöki költségeket eredményez, és növelheti a befektetők kockázatkerülési hajlandóságát. A kisebb közepes piaci tőkeértékű vállalatok és a közepes tőkeértékű innovatív vállalatok hasonló nehézségekkel, ennél fogva pedig ugyanazzal a piaci hiányossággal vagy akadállyal szembesülhetnek.
69. Ezért a kockázatfinanszírozási célú intézkedést úgy kell kialakítani, hogy kezelje az előzetes értékelésben azonosított konkrét piaci hiányosságot vagy más releváns akadályt, különösen a megcélzott fejlődési szakaszban lévő támogatható vállalkozások, a földrajzi terület és adott esetben a gazdasági ágazat tekintetében.

70. Annak érdekében, hogy az intézkedésbe bevont pénzügyi közvetítők az azonosított piaci hiányosságot célozzák meg, átvilágítást kell végezni azt biztosítandó, hogy a befektetési stratégia üzleti szempontból megalapozott, az azonosított szakpolitikai célkitűzésre összpontosít és megfelel a meghatározott támogathatósági követelményeknek és finanszírozási korlátoknak. A tagállamoknak tehát olyan pénzügyi közvetítőket kell kiválasztaniuk, amelyek bizonyítani tudják, hogy az általuk javasolt befektetési stratégia üzleti szempontból megalapozott, és megfelelő kockázatdiverzifikációs szabályokat tartalmaz, amelyek célja a gazdasági életképesség és a hatékonyság elérése a befektetések mérete és területi kiterjedése alapján.

3.2.2.1. Az általános csoportmentességi rendelet hatályán kívül eső vállalkozások kategóriáira irányuló intézkedések

71. A finanszírozási eszközökhöz való hozzáférést illetően az általános csoportmentességi rendelet hatálya kizárólag kkv-kra terjed ki. Ugyanakkor egyes vállalkozások, amelyekre a létszám vagy a pénzügyi küszöbértékek vagy mindkettő alapján nem terjed ki a kkv-fogalom meghatározás hatálya, hasonló finanszírozási korlátokkal szembeüthetnek.

a) Kisebb közepes piaci tőkeértékű vállalatok

72. Indokolt lehet kiterjeszteni a kockázatfinanszírozási célú intézkedés keretében támogatható vállalkozások körét a kkv-k mellett a kisebb közepes piaci tőkeértékű vállalatokra, amennyiben ez arra ösztönzi a magánbefektetőket, hogy diverzifikáltabb, több be- és kilépési lehetőséget nyújtó portfólióba fektessenek be. A portfólió kisebb közepes piaci tőkeértékű vállalatokkal való bővítése a portfólió szintjén várhatóan csökkenti a kockázatot, ezáltal pedig növeli a befektetések hozamát. Ezért ez különösen eredményes módszer lehet az intézményi befektetők érdeklődésének felkeltésére a kockázatosabb, korai szakaszban lévő vállalkozások iránt.

73. Az említett okokból, és feltéve, hogy az előzetes értékelés e tekintetben megfelelő gazdasági bizonyítékot tartalmaz, indokolt lehet a kisebb közepes piaci tőkeértékű vállalatok támogatása. Értékelése során a Bizottság figyelembe veszi a megcélzott vállalkozások munkaerő- és tőkeintenzitását, valamint azokat az egyéb feltételeket is, amelyek a kisebb közepes piaci tőkeértékű vállalatokat érintő különös finanszírozási korlátokat tükrözik (például rendelkeznek-e elegendő biztosítékkal egy nagyobb összegű hitelhez, vagy szükségük van-e jelentős mennyiségű külső tőkére a fejlesztéshez és terjeszkedéshez).

b) Közepes tőkeértékű innovatív vállalatok

74. A közepes piaci tőkeértékű vállalatok bizonyos körülmények között a kkv-kat érintő finanszírozási korlátokhoz hasonló korlátokkal szembeüthetnek. Például ez lehet a helyzet azon közepes piaci tőkeértékű vállalatok esetében, amelyek egyidejűleg végeznek kutatás-fejlesztési és innovációs tevékenységet, és hajtanak végre termelő létesítményre irányuló induló beruházást – ideértve a piaci elterjesztést is –, és amelyek múltbeli eredményei alapján a potenciális befektetők nem képesek megfelelő képet kialakítani a szóban forgó tevékenységek eredményeinek piaci kilátásairól, mivel ezeket a piacokat fejlesztik, vagy olyan fejlett technológiai elemet tartalmaznak, amelynek kockázatát nehéz értékelni (pl. úrkutatás és védelem). Ilyen esetekben ahhoz, hogy olyan fenntartható szintre növeljék a termelési kapacitásukat, amelyen önállóan is képesek magánfinanszírozáshoz jutni, a közepes tőkeértékű innovatív vállalatoknak szükségük lehet kockázatfinanszírozási állami támogatásra. Továbbá a 3.2.2.1. szakasz a) pontjában tett megállapítás a közepes tőkeértékű innovatív vállalatokra is érvényes: a befektetési portfólió ilyen vállalatokkal bővítése hatékony eszköz lehet a pénzügyi közvetítő számára ahhoz, hogy a potenciális befektetők szélesebb körét vonzó, diverzifikáltabb befektetési lehetőségeket kínáljon.

c) Első kockázatfinanszírozási célú befektetésben részesülő kkv-k, amelyek az általános csoportmentességi rendeletben meghatározott támogatási időszaknál hosszabb ideig működnek bármely piacon

75. A vállalkozások egyes típusai még mindig fejlődésük terjeszkedő/korai növekedési szakaszában lévőknek tekinthetők, ha – jóllehet már régóta léteznek – még mindig nem tudták kellően bizonyítani jövedelemtermelő képességüket vagy még mindig nem rendelkeznek kellően meggyőző múltbeli eredményekkel és biztosítékokkal. Különösen igaz lehet ez a magas kockázatú ágazatokra, így például a biotechnológiai, az úrkutatási, a védelmi, a kulturális és kreatív ágazatokra, és általánosabban az innovatív kkv-kra is, azokon belül pedig a zöld vagy a digitális technológiákra összpontosító, illetve a szociális innovációra törekvő kkv-kra⁽⁵⁰⁾. Ráadásul lehetséges, hogy azoknak a vállalkozásoknak, amelyek elegendő belső tőkével rendelkeznek induló tevékenységeik finanszírozásához, csak egy későbbi szakaszban lesz szükségük külső finanszírozásra, például ahhoz, hogy kapacitásukat növelve kisméretű vállalkozásból nagyobb méretűvé alakuljanak. Előfordulhat, hogy ehhez nagyobb összegű befektetésre van szükség, mint amelyet saját forrásaikból elő tudnak teremteni.

⁽⁵⁰⁾ A szociális innovációt szemléltető példákat lásd a 7. lábjegyzetben. A kkv-k innovatív jellegét az általános csoportmentességi rendelet 2. cikkében rögzített fogalom meghatározás fényében kell értékelni.

76. Ezért megengedhetők olyan intézkedések, amelyek keretében az induló beruházás az általános csoportmentességi rendelet 21. cikkében meghatározott támogathatósági időszak után valósul meg. Ilyen körülmények között a Bizottság előírhatja, hogy az intézkedésnek világosan meg kell határoznia a támogatható vállalkozások kategóriáinak körét az előzetes értékelésben ismertetett bizonyítékok alapján, amelyek igazolják az adott vállalkozásokat érintő konkrét piaci hiányosság létezését.

d) *Olyan induló vállalkozások és kkv-k, amelyek esetében a kockázatfinanszírozási célú befektetés összege meghaladja az általános csoportmentességi rendeletben rögzített maximális összeget*

77. Az általános csoportmentességi rendelet 21. cikke támogatható vállalkozásonként határozza meg a kockázatfinanszírozás teljes összegének felső határát, amelybe beleértendő a kiegészítő befektetések is. Mindazonáltal az olyan iparágakban, amelyekben az előzetesen szükséges kutatás vagy befektetés költségei viszonylag magasak – például az űrkutatás, a védelem, az élettudományok, a környezetbarát technológia vagy az energia területén –, előfordulhat, hogy az említett összeg nem elegendő valamennyi szükséges befektetéshez, és ahhoz, hogy fenntartható növekedési pályára állítsa az induló vállalkozást vagy kkv-t. Ezért bizonyos feltételek mellett indokolt lehet engedélyezni, hogy a támogatható vállalkozásokba történő befektetés teljes összege meghaladja az előírt felső határt.

78. Konkrétabban, a kockázatfinanszírozási célú intézkedések az általános csoportmentességi rendeletben meghatározott maximális teljes összeget meghaladó támogatást nyújthatnak, amennyiben a tervezett finanszírozás összege tükrözi az előzetes értékelésben a megcélzott ágazatokra vagy területekre vonatkozóan azonosított és számszerűsített finanszírozási hiány nagyságát és természetét. Ilyenkor a Bizottság figyelembe veszi a megcélzott ágazatok tőkeintenzív jellegét, és/vagy azt, ha a befektetések bizonyos földrajzi területeken magasabb költséggel járnak.

e) *Az általános csoportmentességi rendelet feltételeit nem teljesítő alternatív kereskedési platformok*

79. A Bizottság elismeri, hogy az alternatív kereskedési platformok a kkv-k finanszírozási piacának fontos részét képezik, mivel egyrészt új tőkét vonzanak a kkv-kba, másrészt megkönnyítik a korábbi befektetők kilépését⁽⁵¹⁾. Az általános csoportmentességi rendelet elismeri e platformok jelentőségét azáltal, hogy támogatja a tevékenységüket az ilyen platformokon jegyzett társaságokba befektető természetes személyeket célzó adóösztönzők segítségével vagy azzal, hogy lehetővé teszi az induló vállalkozásoknak nyújtott támogatás nyújtását a platformüzemeltetőnek, azzal a feltétellel, hogy a platformüzemeltetőnek kisvállalkozásnak kell minősülnie, és a támogatás nem léphet túl bizonyos küszöbértékeket.

80. Ugyanakkor az alternatív kereskedési platformok üzemeltetői alapításukkor nem feltétlenül számítanak kisvállalkozásnak. Hasonlóképpen, az általános csoportmentességi rendelet alapján az induló vállalkozásnak nyújtott támogatás engedélyezett összege nem feltétlenül elegendő a platform létrehozásának támogatásához. Ráadásul az új platformok létrehozásához és bevezetéséhez elegendő forrás bevonása érdekében szükséges lehet adóösztönzőket biztosítani a vállalati befektetők számára. Végül lehetséges, hogy a platform nemcsak kkv-kat jegyez, hanem olyan vállalkozásokat is, amelyek túllépik a kkv-k fogalom meghatározásában szereplő küszöbértékeket.

81. Ezért bizonyos körülmények között indokolt lehet a vállalati befektetőknek nyújtott adóösztönzők lehetővé tétele, a kisvállalkozásnak nem minősülő platformüzemeltetők támogatása, az általános csoportmentességi rendeletben az induló vállalkozásoknak nyújtott támogatásra vonatkozóan meghatározottnál magasabb összegű befektetések lehetővé tétele alternatív kereskedési platformok létrehozása céljából, vagy az olyan alternatív kereskedési platformok támogatásának lehetővé tétele, ahol a piacra bevezetett pénzügyi eszközök többségét kkv-k bocsátották ki. Ilyen esetekben az előzetes értékelésben bizonyítani kell, hogy létezik olyan konkrét piaci hiányosság vagy más releváns akadály, amely az érintett földrajzi piacon hatással van az említett platformokra.

3.2.2.2. *Az általános csoportmentességi rendeletnek nem megfelelő kialakítási paraméterekkel rendelkező intézkedések*

a) *Olyan pénzügyi eszközök, amelyekben a független magánbefektetők részvétele nem éri el az általános csoportmentességi rendeletben meghatározott arányokat*

82. Az egyes régiókra vagy tagállamokra ható piaci hiányosságok vagy más releváns akadályok hangsúlyosabbak lehetnek, ha az adott területen belüli kkv-finanszírozási piac viszonylag elmaradott az érintett tagállam egyéb régióihoz, más tagállamokhoz képest vagy világviszonylatban. Különösen azokra a tagállamokra lehet ez jellemző, amelyekben nincsenek stabilan jelen formális kockázatitőke-befektetők, magántőkealapok vagy üzleti angyalok. Az

⁽⁵¹⁾ A Bizottság elismeri, hogy a közösségi finanszírozási platformok egyre fontosabb szerepet töltenek be az induló vállalkozások finanszírozásában. Ezért, ha piaci hiányosság áll fenn, és a közösségi finanszírozási platform üzemeltetője különálló jogi személy, a Bizottság analógia útján alkalmazhatja az alternatív kereskedési platformokra vonatkozó szabályokat. Ez az említett közösségi finanszírozási platformokon keresztül történő befektetést előmozdító adóösztönzőkre ugyancsak érvényes. 2020. november 10-én hatályba lépett az európai közösségi finanszírozási üzleti szolgáltatókról, valamint az (EU) 2017/1129 rendelet és az (EU) 2019/1937 irányelv módosításáról szóló, 2020. október 7-i (EU) 2020/1503 európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL L 347., 2020.10.20., 1. o.). A hatályba lépett rendelet várhatóan növelni fogja a közösségi finanszírozás innovatív finanszírozási formában való rendelkezésre állását.

ilyen strukturális akadályok leküzdését célzó intézkedések esetében a Bizottság elfogadhatja az ezen iránymutatás 25. pontjában említett feltétel mellett az általános csoportmentességi rendelet 21. cikkében előírt arányok alatti, független magánbefektetői részvételt.

83. Továbbá, a Bizottság elfogadhatja az általános csoportmentességi rendelet 21. cikkében meghatározott arányok alatti független magánbefektetői részvétellel megvalósuló kockázatfinanszírozási célú intézkedéseket is abban az esetben, amikor a tagállam hangsúlyosabb piaci hiányosság vagy más releváns akadály fennállását bizonyította, különösen pedig akkor, ha az ilyen intézkedések kifejezetten az első kereskedelmi értékesítésük előtt álló vagy az igazoló vizsgálati szakaszban lévő kkv-kat célozzák, feltéve, hogy a befektetés kockázatainak egy részét ténylegesen a részt vevő magánbefektetők viselik.
- b) *Olyan pénzügyi eszközök, amelyek kialakítási paraméterei túllépik az általános csoportmentességi rendeletben meghatározott felső határokat*
84. Az általános csoportmentességi rendelet szerint a csoportmentesség kedvezménye azoknak az intézkedéseknek van fenntartva, amelyek esetében az állami és a magánbefektetők közötti, nem egyenlő feltételek szerinti veszteségmegosztást úgy alakították ki, hogy az állami befektető első veszteségét korlátozza. Hasonlóképpen, a kezességvállalások esetében a csoportmentesség korlátozza a kezességvállalási mértéket és az állami befektetőt terhelő teljes veszteséget.
85. Azonban bizonyos körülmények között – kockázatosabb finanszírozási pozíció vállalása útján – az állami finanszírozás lehetővé teheti a magánbefektetőket vagy -hitelezőket számára, hogy további finanszírozást nyújtsanak. Az általános csoportmentességi rendeletben meghatározott felső határokat meghaladó pénzügyi kialakítási paraméterekkel rendelkező intézkedések értékelésekor a Bizottság számos, az ezen iránymutatás 3.2.3.2. szakaszában ismertetett tényezőt vesz figyelembe.
- c) *A kezességvállalásokon kívüli olyan pénzügyi eszközök, amelyeknél a befektetők, a pénzügyi közvetítők és azok kezelőinek kiválasztása során előnyben részesítik a veszteségminimalizálást az aszimmetrikus nyereségrészesedéssel szemben*
86. Az általános csoportmentességi rendelet 21. cikke szerint a pénzügyi közvetítőket, valamint a befektetőket vagy az alapkezelőket olyan nyílt, átlátható és megkülönböztetésmentes eljárás útján kell kiválasztani, amely egyértelműen meghatározza az intézkedés által megvalósítani kívánt szakpolitikai célkitűzéseket, valamint az e célkitűzések elérésére kialakított pénzügyi paraméterek típusát. Ez azt jelenti, hogy a pénzügyi közvetítőket vagy azok kezelőit a 2014/24/EU irányelvvel összhangban lévő eljárás útján kell kiválasztani. Amennyiben ez az irányelv nem alkalmazandó, a kiválasztási eljárásnak a szakképzett pénzügyi közvetítők, illetve alapkezelők körén belül a lehető legszélesebb választási lehetőséget kell biztosítani. Az ilyen eljárásnak mindenekelőtt lehetővé kell tennie az érintett tagállam számára a pénzügyi közvetítők, illetve alapkezelők és a potenciális magánbefektetők közötti, tárgyalások eredményeként létrejött feltételek összehasonlítását azt biztosítandó, hogy a kockázatfinanszírozási célú intézkedés realisztikus befektetési stratégia mellett a lehető legkisebb állami támogatással vagy az egyenlő feltételektől való minimális eltéréssel vonzzon magánbefektetőket.
87. Az általános csoportmentességi rendelet 21. cikke szerint a kezelőkre vonatkozó kiválasztási szempontok között szerepelnie kell azon követelménynek, miszerint a kezességvállalástól eltérő eszközök esetében a magánbefektetői veszteség minimalizálásával szemben a nyereségmegosztást kell előnyben részesíteni, a befektetés tárgyát képező vállalkozásokat kiválasztó kezelő túlzott kockázatvállalásának korlátozása érdekében. Ennek célja annak biztosítása, hogy az intézkedésben meghatározott pénzügyi eszköz formájától függetlenül a magánbefektetőknek vagy -hitelezőknek biztosított kedvezményes bánásmódot összevessék a közérdekkel, azaz a rendelkezésre bocsátott állami tőke rülirozó jellege biztosításának és az intézkedés hosszú távú pénzügyi fenntarthatóságának érdekében.
88. Bizonyos esetekben azonban szükségessé válhat a veszteségminimalizálás előnyben részesítése: nevezetesen akkor, ha az intézkedés olyan ágazatokra irányul, amelyekben magas az induló vállalkozások és a kkv-k nemteljesítési aránya. Ez lehet a helyzet azon intézkedések esetében, amelyek a jelentős technológiai akadályokkal küzdő ágazatokra vagy olyan ágazatokra irányulnak, amelyekben a vállalkozások nagymértékben függenek egy-egy olyan projekttől, amelyek jelentős összegű kezdeti beruházást igényelnek, és amelyek magas kockázati kitétséggel járnak, mint például az úrkutatás és a védelmi ökoszisztéma, a kulturális a kreatív ágazatok esetében. A veszteségminimalizálási mechanizmusok előnyben részesítése indokolt lehet olyan intézkedések esetében is, amelyek alapok alapjain keresztül működnek, és céljuk a magánbefektetők e szinten történő bevonása, vagy amelyek az első kereskedelmi értékesítésük előtt álló, illetve az igazoló vizsgálati szakaszban lévő kkv-kat célozzák.

d) Adóösztönzők a vállalati befektetők számára, ideértve a társbefektetőként eljáró pénzügyi közvetítőket vagy azok kezelőit is

89. Míg az általános csoportmentességi rendelet hatálya az azon független magánbefektetőként eljáró, az általános csoportmentességi rendelet 2. cikke értelmében vett természetes személyeknek nyújtott adóösztönzőkre terjed ki, akik közvetve vagy közvetlenül kockázatfinanszírozást biztosítanak a támogatható induló vállalkozásoknak és kkv-knak, a tagállamok helyénvalónak találhatják olyan intézkedések bevezetését, amelyek hasonló ösztönzőket alkalmaznak a vállalati befektetőként eljáró, független magánbefektetők esetében. A különbség oka az, hogy a vállalati befektetők a Szerződés 107. cikke értelmében vett vállalkozások. Ezért különös korlátozásoknak (lásd a 3.2.3.3. és a 3.2.4.2. szakaszt) kell érvényesülniük az intézkedésre nézve annak érdekében, hogy a vállalati befektetők szintjén nyújtott támogatások arányosak maradjanak, és tényleges ösztönző hatással rendelkezzenek.
90. A pénzügyi közvetítők és azok kezelői csak annyiban lehetnek valamely adóösztönző kedvezményezettjei, amennyiben társbefektetőként vagy társhitelezőként járnak el. A pénzügyi közvetítő vagy annak kezelői által az intézkedés végrehajtása érdekében nyújtott szolgáltatásokkal kapcsolatban nem nyújtható adóösztönző.

3.2.3. A támogatási intézkedés megfelelése

91. A javasolt támogatási intézkedésnek megfelelő szakpolitikai eszköznek kell lennie a támogatás megvalósítani kívánt célkitűzésének eléréséhez, vagyis az intézkedésen kívül nem lehet olyan kedvezőbb és kevésbé torzító szakpolitikai eszköz vagy támogatási eszköz, amely képes ugyanazt az eredményt elérni.

3.2.3.1. Az intézkedés más szakpolitikai eszközökhöz és más támogatási eszközökhöz viszonyított megfelelése

92. Az azonosított piaci hiányosság vagy más releváns akadály kezelése és az intézkedés által megvalósítani kívánt szakpolitikai célkitűzések elérésének elősegítése érdekében a javasolt kockázatfinanszírozási célú intézkedésnek megfelelő eszköznek kell lennie. Az előzetes értékelésben a tagállam által szolgáltatott bizonyítékok alapján kellően indokolni kell, hogy miért a kockázatfinanszírozási célú intézkedés adott formáját választották.
93. A Bizottság első lépésként azt mérlegeli, hogy a kockázatfinanszírozási célú intézkedés megfelelő eszköznek tekinthető-e – és ha igen, milyen mértékben – azokhoz az egyéb szakpolitikai eszközökhöz viszonyítva, amelyek a támogatható vállalkozásoknak történő kockázatfinanszírozás-nyújtás ösztönzését célozzák. Az állami támogatás mellett a tagállamok más szakpolitikai eszközökkel is előmozdíthatják a támogatható vállalkozások részére történő kockázatfinanszírozás-nyújtást. A tagállamok egyéb kiegészítő szakpolitikai eszközöket is alkalmazhatnak mind a kínálati, mind a keresleti oldalon, például a pénzügyi piacok működését megkönnyítő szabályozási intézkedéseket, az üzleti környezetet fejlesztő intézkedéseket, a befektetési felkészültséggel kapcsolatos tanácsadó szolgáltatásokat, vagy a piacgazdasági szereplő tesztjének megfelelő állami befektetéseket.
94. Második lépésként a Bizottság mérlegeli, hogy a javasolt intézkedés megfelelőbb-e azon alternatív állami támogatási intézkedésnél, amely ugyanazon piaci hiányosság vagy más releváns akadály kezelésére irányul. Ebben az összefüggésben a pénzügyi eszközök általában úgy tekinthetők, hogy kevésbé torzító hatásúak és ezért megfelelőbb eszköznek minősülnek a közvetlen támogatásokhoz képest. Ugyanakkor a kockázatfinanszírozást elősegítő állami támogatás számos formában nyújtható, például szelektív adókedvezmények vagy kedvező feltételek mellett nyújtott pénzügyi eszközök formájában, ideértve számos, különböző kockázat/nyereség jellemzővel bíró tőke- és adósság-instrumentumot, valamint kezességvállalást, továbbá a különféle teljesítési módokat és finanszírozási struktúrákat, amelyek megfelelése a megcélzott vállalkozások és az adott finanszírozási hiány természetétől függ. A Bizottság ezért értékeli, hogy az intézkedés kialakítása hatékony finanszírozási struktúrát biztosít-e a fenntartható működés biztosításához, figyelembe véve az alap befektetési stratégiáját is.
95. Ezzel kapcsolatban a Bizottság kedvezően ítéli meg azokat az intézkedéseket, amelyek a portfólió mérete és (különösen több tagállamban tevékenykedő alapok esetében) a földrajzi lefedettség szerint, valamint a portfólió diverzifikációja szempontjából kellően nagy alapokat vonnak be, mivel az ilyen alapok a kisebb alapokkal szemben hatékonyabbak, ezáltal pedig vonzóbbak lehetnek a magánbefektetők számára. Egyes alapok alapjai teljesíthetik ezeket a feltételeket, feltéve, hogy a közvetítés különböző szintjeiből eredő általános kezelési költségeket a hatékonyság jelentős javulása ellensúlyozza.

3.2.3.2. A pénzügyi eszközök megfelelésének megállapítására vonatkozó feltételek

96. Az olyan pénzügyi eszközök megfelelésének megállapítása céljából, amelyek kialakítási paraméterei az általános csoportmentességi rendelet hatályán kívül esnek, a Bizottság az ezen iránymutatás 97–121. pontjában meghatározott feltételeket vizsgálja.
97. Először is az intézkedésnek a piaci szereplőktől származó további finanszírozást kell mozgósítania. Az általános csoportmentességi rendelet 21. cikkében meghatározottnál alacsonyabb minimális független magánbefektetési arányokat csak az előzetes értékelésben megállapított jelentősebb piaci hiányosság vagy más releváns akadály indokolhatja (lásd a 3.2.1. szakaszt). E tekintetben az előzetes értékelésben kellő részletességgel értékelni kell az érintett földrajzi területen működő, támogatható vállalkozástípusnak nyújtandó magánfinanszírozás szintjét és

struktúráját (lásd a 63. pontot). Ezenkívül bizonyítani kell, hogy az intézkedés olyan további magánforrásokat mozgósít, amelyeket egyébként nem, vagy csak más formában, összegben, illetve eltérő feltételekkel bocsátottak volna rendelkezésre.

98. Azon kockázatfinanszírozási célú intézkedések esetében, amelyek kifejezetten azokra az induló vállalkozásokra és kkv-kra irányulnak, amelyek nem működnek semmilyen piacon ⁽⁵²⁾, a Bizottság elfogadhatja a szükséges aránynál alacsonyabb szintű, független magánbefektetői részvételt. Alternatív lehetőségként az ilyen befektetési célok esetében a Bizottság elfogadhatja, hogy a magánbefektetői részvétel nem független jellegű, vagyis azt például a kedvezményezett vállalkozás tulajdonosa biztosítja. Kellően indokolt esetekben – a releváns piaci hiányosságot vagy más releváns akadályt vizsgáló előzetes értékelésben szereplő gazdasági bizonyítékok fényében – a Bizottság az olyan támogatható vállalkozások esetében is elfogadhatja az általános csoportmentességi rendeletben meghatározott szintnél alacsonyabb magánbefektetői részvételt, amelyek az általános csoportmentességi rendelet 21. cikkében meghatározott támogatási időszaknál rövidebb ideig működnek bármely piacon.
99. Ha egy kockázatfinanszírozási célú intézkedés olyan támogatható vállalkozásokat céloz meg, amelyek az első kockázatfinanszírozási célú befektetés idején az általános csoportmentességi rendelet 21. cikkében meghatározott támogatási időszaknál hosszabb ideig működnek bármely piacon, akkor az intézkedésnek megfelelő korlátozásokat kell tartalmaznia határidők vagy más, a célvállalkozások fejlődési szakaszához kapcsolódó, minőségi jellegű objektív kritériumok formájában. Ilyen befektetési célok esetében a Bizottság rendszerint legalább 60 %-os magánbefektetői részvételi arányt ír elő.
100. Másodszor, a magánbefektetői részvétel javasolt szintjével együtt a Bizottság figyelembe veszi az állami és a magánbefektetők kockázatainak és nyereségének egyensúlyát is. E tekintetben a Bizottság kedvezően ítéli meg azokat az intézkedéseket, amelyeknél a veszteségeket a befektetők között egyenlő feltételekkel osztják meg, a magánbefektetők pedig kizárólag nyereségnövelésre törekcsenek. A Bizottság kellően figyelembe fogja venni, hogy súlyosabb piaci hiányosságok esetében szükség lehet nem egyenlő feltételek szerinti veszteségmegosztásra. Főszabályként, minél közelebb áll a kockázatok és a nyereség megosztása a tényleges kereskedelmi gyakorlathoz, a Bizottság annál nagyobb valószínűséggel fogad el kisebb arányú magánbefektetői részvételt.
101. Harmadszor, a Bizottság megvizsgálja, hogy az intézkedés a finanszírozási struktúra milyen szintjén kívánja mozgósítani a magánbefektetéseket. Az alapok alapja szintjén a magánfinanszírozás-szerzési képesség a veszteségminimalizálási mechanizmusok szélesebb körű alkalmazásán múlhat. Azonban az ilyen mechanizmusokra való túlzott támaszkodás torzulásokat okozhat a támogatható vállalkozások kiválasztása során olyan esetekben, amikor a magánbefektetők a vállalkozásokba történő befektetés szintjén, ügyletenként avatkoznak be.
102. Az intézkedés egyedi kialakítása megfelelőségének értékelése során a Bizottság figyelembe veheti a kiválasztott magánbefektetők reziduális kockázatának – az állami befektető által vállalt várt és váratlan veszteségekhez viszonyított – súlyát, valamint az állami befektető és a magánbefektető várható megtérülésének egyensúlyát. Ennek megfelelően eltérő kockázati és nyereségprofil is elfogadható, amennyiben az maximalizálja a magánbefektetések összegét, anélkül, hogy aláásná a befektetési döntések valódi nyereségorientált jellegét.
103. Negyedszer, az ösztönzők pontos jellegét a pénzügyi közvetítők, valamint az alapkezelők vagy a befektetők kiválasztását szolgáló nyílt, átlátható és megkülönböztetésmentes eljárás keretében kell meghatározni. Ugyanígy az alapok alapjainak kezelői számára befektetési megbízásuk körében elő kell írni, hogy kötelesek a részalapok szintjén alkalmazható kedvező feltételeket megállapítani a támogatható pénzügyi közvetítők, alapkezelők vagy befektetők kiválasztását szolgáló, versenyen alapuló eljárás keretében.
104. Az intézkedés kialakítására irányadó különös pénzügyi feltételek szükségességének igazolása érdekében előfordulhat, hogy a tagállamoknak bizonyítaniuk kell, hogy a magánbefektetők kiválasztása során az eljárás valamennyi résztvevője az általános csoportmentességi rendelet által le nem fedett feltételeket követelt, vagy hogy a tender eredménytelen volt.
105. Ötödször, a pénzügyi közvetítő vagy az alapkezelő a tagállam mellett társbefektetőként járhat el, amennyiben a társbefektetés feltételei minden potenciális összeférhetetlenségi okot kizárnak. A pénzügyi közvetítőnek az első veszteségviselő osztályban legalább 10 %-os részesedéssel kell rendelkeznie. Az ilyen társbefektetés hozzájárulhat annak biztosításához, hogy a befektetési döntések összhangban legyenek az érintett szakpolitikai célokkal. A kiválasztási szempontok között szerepelhet, hogy az alapkezelőnek képesnek kell lennie arra, hogy saját forrásaiból befektetést hajtson végre.

⁽⁵²⁾ Ide tartozik az összes olyan induló vállalkozás és kkv, amelyek az első kereskedelmi értékesítésük előtt állnak (lásd ezen iránymutatás 35. pontjának 12. alpontját).

106. Hatodszor, az adósságinstrumentumokat alkalmazó kockázatfinanszírozási célú intézkedéseknek olyan mechanizmust kell tartalmazniuk, amely biztosítja, hogy a pénzügyi közvetítő az államtól kapott előnyt továbbadja a végső kedvezményezett vállalkozásoknak, például alacsonyabb kamatlábak, csökkentett biztosítékkövetelmények, vagy ezek kombinációja formájában. A pénzügyi közvetítő az előnyt azáltal is továbbadhatja, hogy olyan vállalkozásokba fektet be, amelyek bár potenciálisan életképesek, a pénzügyi közvetítő belső minősítési kritériumai alapján azonban olyan kockázati osztályba tartoznak, amelybe a közvetítő a kockázatfinanszírozási célú intézkedés hiányában nem fektetne be. A továbbadási mechanizmusnak megfelelő nyomon követési intézkedéseket, valamint visszakövetelési mechanizmust⁽⁵³⁾, illetve azzal egyenértékű szerződéses mechanizmust kell magában foglalnia.
107. Végezetül annak biztosítása érdekében, hogy a kockázatfinanszírozási célú intézkedésbe bevont pénzügyi közvetítők megvalósítsák a vonatkozó célkitűzéseket, a pénzügyi közvetítő befektetési stratégiáját össze kell hangolni az intézkedés célkitűzéseivel. A kiválasztási eljárás során a pénzügyi közvetítőknek be kell mutatniuk, hogy az általuk javasolt befektetési stratégia hogyan járulhat hozzá a célkitűzések és célok eléréséhez. Továbbá, a tagállam például megfelelő nyomonkövetési és jelentéstételi mechanizmusokon, valamint az állami befektetők képviselőinek a pénzügyi közvetítő képviseleti testületeiben – mint például a felügyelőbizottságban vagy a tanácsadó testületben – történő képviseletén keresztül biztosítja, hogy a közvetítők befektetési stratégiája mindenkor összhangban legyen az előírt célokkal. Megfelelő irányítási struktúra útján kell biztosítani, hogy a befektetési stratégia lényegi módosításához szükség legyen a tagállam előzetes hozzájárulására. Az egyértelműség kedvéért rögzítjük, hogy a tagállam nem vehet részt közvetlenül az egyedi befektetési vagy elidegenítési döntések meghozatalában.
108. A tagállamoknak a kockázatfinanszírozási célú intézkedésen belül számos pénzügyi eszköz bevezetésére van lehetőségük, így például tőkeinstrumentumok vagy kvázisajáttőke-befektetési instrumentumok, hiteleszközök vagy kezességvállalások nem egyenlő feltételeken alapuló alkalmazására. Az említett konkrét pénzügyi eszközök értékelése során a Bizottság a 109–121. pontban meghatározott elemeket veszi figyelembe.
- a) *Tőkebefektetések*
109. A tőkebefektetési eszközök valamely vállalkozásba történő tőke- vagy kvázisajáttőke-befektetések formáját ölthetik, amelyek során a befektető tulajdon(i részesedést) vásárol az adott vállalkozásban⁽⁵⁴⁾.
110. A tőkeinstrumentumoknak számos olyan aszimmetrikus jellemzőjük lehet, amelyek alapján a befektetők eltérő bánásmódban részesülnek, mivel közülük néhányan nagyobb mértékben viselnek kockázatot és érnek el nyereséget, mint mások. A magánbefektetők kockázatainak enyhítése érdekében az intézkedés kínálhat felfelé irányuló védelmet (ilyenkor az állami befektető lemond hozama egy részéről) vagy a veszteségek egy részével szembeni védelmet (a magánbefektető veszteségeinek korlátozása), illetve e kettő kombinációját.
111. A Bizottság megítélése szerint a nyereségnövelés által sokkal inkább összhangba kerülnek az állami és a magánbefektetők érdekei. Ezzel szemben a veszteségminimalizálás, amely alapján az állami befektető ki lehet téve a gyenge teljesítmény kockázatának, az érdekek összehangoltságának hiányát eredményezheti, valamint azt, hogy a pénzügyi közvetítők vagy a befektetők rosszul választanak.
112. A Bizottság megítélése szerint a maximalizált hozamokkal⁽⁵⁵⁾, vételi opcióval⁽⁵⁶⁾ és aszimmetrikus jövedelem-/kézpénzfelosztással⁽⁵⁷⁾ rendelkező tőkeinstrumentumok megfelelő ösztönzőknek tekintendők, különösen a kevésbé súlyos piaci hiányosságok esetében.

⁽⁵³⁾ A visszakövetelési mechanizmus vagy azzal egyenértékű szerződéses mechanizmus olyan megállapodás, amelynek értelmében a közvetítőnek vissza kell térítenie az államtól kapott azon előnyt, amelyet nem adott át a végső kedvezményezettnek.

⁽⁵⁴⁾ A kétségek elkerülése érdekében és az általános csoportmentességi rendelet 21. cikkével összhangban tőkebefektetés és kvázisajáttőke-befektetés esetében a pénzügyi közvetítő összesített tőke-hozzájárulásainak és lejegyzett, de be nem fizetett tőkéjének legfeljebb 30 %-a fordítható likviditáskezelési célra.

⁽⁵⁵⁾ Az állami befektető előre meghatározott megtérülési szinten maximalizált hozama: az előre meghatározott megtérülési ráta túllépése esetén minden azt meghaladó hozamot a magánbefektetők között kell szétosztani.

⁽⁵⁶⁾ Az állami részesedésre vonatkozó vételi opció: a magánbefektetőknek vételi joguk van az állami befektetés előre meghatározott lehívási áron történő megvásárlására.

⁽⁵⁷⁾ Aszimmetrikus jövedelem-/kézpénzfelosztás: az állami és a magánbefektetők között egyenlő feltételek mellett kerül sor kézpénz lehívására, a keletkező hozamok azonban aszimmetrikusan kerülnek elosztásra. A magánbefektetők az előre meghatározott megtérülési szintig nagyobb arányban részesülnek a szétosztható bevételből, mint amennyire a részesedésük alapján arányosan jogosultak lennének.

113. Azok a nem egyenlő feltételek szerinti veszteségmegosztási jellemzőkkel bíró tőkeinstrumentumok, amelyek meghaladják az általános csoportmentességi rendeletben meghatározott határokat, csak olyan intézkedések esetében lehetnek indokoltak, amelyek az előzetes értékelésben azonosított, például a csúcstechnológiai ágazatokat érintő súlyos piaci hiányosságok vagy más releváns akadályok kezelésére irányulnak, így például a túlnyomórészt az első kereskedelmi értékesítésük előtt álló vagy az igazoló vizsgálati szakaszban lévő induló vállalkozásokat és kkv-kat célzó intézkedések esetében. A veszteségekkel szembeni túlzott védelem megelőzése érdekében maximalizálni kell az állami befektető első veszteségviselő osztállyal szembeni kitétségét.

b) *Finanszírozott adósságinstrumentumok: hitelek*

114. A kockázatfinanszírozási célú intézkedések keretében a hitelnyújtás a pénzügyi közvetítők vagy a végső kedvezményezettek szintjén valósulhat meg.

115. A finanszírozott adósságinstrumentumoknak számos formája lehet, ideértve az alárendelt kölcsönöket és a portfóliókockázat-megosztási kölcsönöket is. Az alárendelt kölcsönök a pénzügyi közvetítőknek nyújthatók azok tőkestruktúrájának megerősítéséhez, azzal a céllal, hogy további finanszírozást lehessen biztosítani a támogatható vállalkozásoknak. A portfóliókockázat-megosztási kölcsönök célja a hitelnyújtás azon pénzügyi közvetítők számára, amelyek vállalják a támogatható vállalkozások részére nyújtandó új hitelek vagy lízingek portfóliójának társfinanszírozását egy bizonyos társfinanszírozási arány erejéig, a portfólió hitelezési kockázatának hitelenkénti (lízingenkénti) alapon történő megosztása mellett. A pénzügyi közvetítő mindkét esetben társbefektetőként jár el a támogatható vállalkozások tekintetében, azonban az állami befektetőhöz vagy hitelezőhöz képest kedvezményes elbánásban részesül, mivel az eszköz csökkenti saját kitétségét az alapul szolgáló hitelportfólióból származó hitelkockázatokkal szemben.

116. Ha az eszköz kockázatmérséklő tulajdonságai azt eredményezik, hogy az állami befektető vagy hitelező az általános csoportmentességi rendeletben rögzített maximumot meghaladóan első veszteségviselő pozícióba kerül, az intézkedés általában csak akkor lehet indokolt, ha kizárólag az első kereskedelmi értékesítésük előtt álló, vagy az igazoló vizsgálati szakaszban lévő induló vállalkozásokat és kkv-kat céloz, vagy olyan súlyos piaci hiányosság vagy más releváns akadály esetében, amelyet egyértelműen azonosítani kell az előzetes értékelésben. A Bizottság kedvezően ítéli meg azokat az intézkedéseket, amelyek egyértelműen maximalizálják az állami befektető által viselt első veszteségeket, különösen akkor, ha a felső határ nem haladja meg a 35 %-ot.

117. A portfóliókockázat-megosztási hiteleszközöknek biztosítaniuk kell a kiválasztott pénzügyi közvetítő társbefektetésének jelentős arányát. A társbefektetési arány akkor tekintendő jelentősnek, ha nem alacsonyabb, mint az alapul szolgáló hitelportfólió értékének 30 %-a.

c) *Nem finanszírozott adósságinstrumentumok: kezességvállalások*

118. A kockázatfinanszírozási célú intézkedés keretében a pénzügyi közvetítőknek kezességvállalás vagy viszontgarancia, vagy a végső kedvezményezetteknek kezességvállalás, vagy a kettő kombinációja nyújtható. A kezességvállalás által érintett támogatható ügyletek csak újonnan szerzett, támogatható kockázatfinanszírozási célú hitelügyletek, például lízingek, valamint kvázisajátóke-befektetési instrumentumok lehetnek, tőkeinstrumentumok nem.

119. A kezességvállalásokat portfólióalapon kell nyújtani. A pénzügyi közvetítők eldönthetik, hogy mely ügyleteket kívánják felvenni a kezességvállalással érintett portfólióba, feltéve, hogy a kiválasztott ügyletek megfelelnek a kockázatfinanszírozási célú intézkedés által meghatározott támogathatósági feltételeknek. A kezességvállalásokat olyan arányban kell kínálni, amely megfelelő szintű kockázat- és nyereségmegosztást biztosít a pénzügyi közvetítőkkel. Kellően indokolt esetekben – az előzetes értékelés eredményére figyelemmel – a kezességvállalási mérték magasabb lehet az általános csoportmentességi rendelet 21. cikkében rögzített maximális mértéknél, de nem haladhatja meg a 90 %-ot. Ez lehet a helyzet a kölcsönökre, illetve az első kereskedelmi értékesítésük előtt álló, vagy az igazoló vizsgálati szakaszban lévő induló vállalkozásokba vagy kkv-kba eszközölt kvázisajátóke-befektetésekre nyújtott kezességvállalások esetében.

120. A maximalizált kezességvállalások esetében a maximális mértéknek főszabályként csak a várható veszteségeket szabad fedeznie. Ha a váratlan veszteségeket is fedezi, akkor azok árát olyan szinten kell meghatározni, amely tükrözi a kiegészítő kockázati fedezetet. A maximális mérték általában nem haladhatja meg a 35 %-ot. Felső korlát nélküli kezességvállalások (olyan kezességvállalások, amelyek rendelkeznek kezességvállalási mértékkel, azonban maximális mértékkel nem) kellően indokolt esetekben nyújthatók. Az ilyen kezességvállalások ára tükrözi a kezességvállalás által biztosított kiegészítő kockázati fedezetet.

121. A kezességvállalás korlátozott ideig, alapesetben legfeljebb tíz évig állhat fenn; ez nem érinti a kezességvállalás által lefedett egyedi adósságinstrumentumok lejárátát, amely későbbi is lehet. A kezességvállalás mértékét csökkenteni kell, ha a pénzügyi közvetítő egy adott időszakban nem vonja be a portfólióba a befektetések egy minimális összegét. A fel nem használt összegek tekintetében rendelkezésre tartási díjat kell kérni. Az olyan módszerek, mint a rendelkezésre tartási díjak alkalmazása, a kiváltó események vagy a mérőföldkövek arra használhatók, hogy a közvetítőket a közösen elfogadott volumenek elérésére ösztönözzék.

3.2.3.3. Az adóösztönzők megfelelőségének megállapítására vonatkozó feltételek

122. A 3.2.2.2. szakasz d) pontjában említetteknek megfelelően az általános csoportmentességi rendelet 3. szakaszának hatálya a természetes személynek minősülő befektetőket megcélzó adóösztönzőkre korlátozódik. Ezért be kell jelenteni a Bizottságnak azokat az intézkedéseket, amelyek adókedvezményekkel kívánják elősegíteni azt, hogy a vállalati befektetők akár közvetlenül, akár közvetve – egy külön alapon vagy az ilyen vállalkozásokba befektető befektetési eszközök más típusaiban történő részesedésszerzésen keresztül – nyújtsanak finanszírozást a támogatható vállalkozásoknak.
123. A tagállamoknak főszabályként az előzetes értékelésben megállapított piaci hiányosságra vagy más releváns akadályra kell alapozniuk a fiskális támogatási intézkedéseket, következésképpen az eszközüknek a támogatható vállalkozások pontosan meghatározott kategóriáját kell megcéloznia.
124. A vállalati befektetőket célzó adóösztönzők nyereségadó-kedvezmények és/vagy a tőkenyereségre és az osztalékra vonatkozó adókedvezmények formájában jelenhetnek meg, ideértve az adójóváírásokat és -halasztásokat is. A korábbi esetekben követett gyakorlata alapján a Bizottság általában megfelelőnek tartja azokat a nyereségadó-kedvezményeket, amelyek konkrét határokat tartalmaznak egyrészt arra vonatkozóan, hogy a befektető a befektetett összeg hány százalékának megfelelő összegben vehet igénybe adókedvezményt, másrészt pedig a befektető adókötelezettségéből levonható adókedvezmény összegét illetően. Ezenkívül a részesedések elidegenítéséből származó tőkenyereségadó-kötelezettség elhalasztható, ha a tőkenyereség egy meghatározott időszakon belül támogatható befektetésekbe újra befektetésre kerül, az említett részesedések elidegenítéséből származó veszteségek pedig levonhatók az olyan részesedésekből felhalmozódó nyereségből, amelyre szintén az említett adó vonatkozik.
125. A Bizottság általában megfelelőnek tekinti a vállalati befektetőket nyújtott adóösztönzőket, amennyiben a tagállam képes bizonyítani, hogy a támogatható vállalkozások kiválasztása a befektetési követelmények jól felépített rendszerén alapul, amelyet megfelelően nyilvánosságra hoztak, és amely meghatározza a valamely piaci hiányosság vagy más releváns akadály által érintett támogatható vállalkozások jellemzőit.
126. Az adókedvezményt tartalmazó programok időtartama legfeljebb tíz év lehet, ez azonban nem érinti az intézkedések meghosszabbításának lehetőségét. Amennyiben a tagállam egy intézkedést tíz évnél hosszabb teljes időtartamra kíván meghosszabbítani (adott esetben beleértve a korábbi programokat is), új előzetes értékelést kell végeznie, és értékelnie kell a program eredményességét a végrehajtásának teljes időszakában.
127. Elemzésében a Bizottság figyelembe veszi az adott nemzeti adórendszer egyedi jellemzőit, a tagállamban már létező adóösztönzőket, valamint az ezen ösztönzők közötti kölcsönhatást.
128. Az adókedvezménynek minden olyan befektető számára elérhetőnek kell lennie, amely teljesíti az alkalmazandó kritériumokat, anélkül, hogy a befektetőket a letelepedési helyük alapján hátrányos megkülönböztetés érje. A tagállamoknak ezért az intézkedés hatályát és technikai paramétereit illetően gondoskodniuk kell a megfelelő nyilvánosságról. Az említett paramétereknek magukban kell foglalniuk az egy befektető által az intézkedésből nyerhető maximális előnyt meghatározó releváns plafonokat és felső értékeket, valamint az adott támogatható vállalkozásban eszközölhető befektetés maximális összegét.

3.2.3.4. Az alternatív kereskedési platformokat támogató intézkedésekre vonatkozó feltételek

129. Az általános csoportmentességi rendeletben rögzített határértékeket meghaladó, alternatív kereskedési platformokat támogató támogatási intézkedéseket illetően a platform üzemeltetője köteles üzleti tervet rendelkezésre bocsátani, amely demonstrálja, hogy a támogatott platform tíz éven belül önfenntartóvá válhat. Ezenkívül a bejelentésben valószínű kontrafaktuális forgatókönyveket is vázolni kell, amelyek a szükséges finanszírozáshoz való hozzáférés szempontjából összevetik azokat a helyzeteket, amelyekkel a piacépes vállalkozások akkor találkozónának, ha a platform nem létezne.
130. A Bizottság kedvezően ítéli meg a több tagállam által létrehozott és több tagállamban működő alternatív kereskedési platformokat, mivel azok igen hatékonyak és a magánbefektetők – különösen az intézményi befektetők – számára vonzóak lehetnek.

131. Meglévő platformok esetében a platform által javasolt üzleti stratégiának tartalmaznia kell, hogy a jegyzett vállalkozások tartósan alacsony száma miatt – ami likviditáshiányt okoz – az érintett platformnak rövid távon támogatásra van szüksége, jóllehet hosszú távon életképes. A Bizottság kedvezően ítéli meg az olyan tagállamokban létrehozandó alternatív kereskedési platform létrehozásához nyújtott támogatást, ahol nincs ilyen platform. Ha a támogatandó alternatív kereskedési platform egy meglévő tőzsde alplatformja vagy leányvállalata, a Bizottság különös figyelmet fordít az adott alplatformot érintő forráshiány értékelésére.

3.2.4. A támogatás arányossága

132. Az állami támogatásnak arányosnak kell lennie azzal a piaci hiányossággal vagy más releváns akadállyal, amelynek kezelését a vonatkozó szakpolitikai célkitűzések elérése érdekében szolgálja. A támogatást úgy kell kialakítani, hogy költséghatékony legyen, továbbá meg kell felelnie a hatékony és eredményes pénzgazdálkodás elveinek. Ezért ahhoz, hogy valamely kockázatfinanszírozási célú intézkedés arányosnak minősüljön, a támogatásnak az ahhoz feltétlenül szükséges minimumra kell korlátozódnia, amely biztosítja a piaci hiányosság vagy más releváns akadály megszüntetéséhez szükséges piaci források bevonását, anélkül, hogy jogtalan előnyöket eredményezne.
133. Főszabályként a végső kedvezményezettek szintjén a kockázatfinanszírozási támogatás akkor tekintendő arányosnak, ha az egy támogatható kedvezményezettre jutó kockázatfinanszírozási célú befektetés nem haladja meg az általános csoportmentességi rendelet 21. cikkében meghatározott felső határt, és megfelel az e szakaszban meghatározott feltételeknek. Az olyan kockázatfinanszírozási célú intézkedések esetében, amelyeknél az egy támogatható kedvezményezettre jutó kockázatfinanszírozási célú befektetés meghaladja az általános csoportmentességi rendeletben rögzített felső határt, a kedvezményezettenkénti magasabb összegű kockázatfinanszírozási célú befektetésnek arányosnak kell lennie az előzetes értékelésben számszerűsített finanszírozási hiány nagyságával (lásd a 64. pontot).
134. A befektetők szintjén a támogatást arra a minimumra kell korlátozni, amely a magántőkének a magánforrások minimális mozgósításához és a piaci hiányosság vagy más releváns akadály kezelését biztosító bevonásához szükséges.

3.2.4.1. A pénzügyi eszközökre vonatkozó feltételek

135. A pénzügyi közvetítőknek a támogatható végső kedvezményezetteket életképes üzleti terv, valamint a nyújtandó kockázatfinanszírozási összeget indokoló, üzleti szempontból megalapozott befektetési stratégia (lásd a 70. pontot) alapján kell kiválasztaniuk. Ezek az elemek további biztosítékot jelentenek a támogatás szükségességének és arányosságának szavatolására.
136. Az intézkedésnek biztosítania kell, hogy a pénzügyi eszköz által a magánforrások mozgósításának maximalizálása és az azonosított piaci hiányosság vagy más releváns akadály kezelése érdekében nyújtott kedvezményes feltételek egyensúlyban legyenek azzal, hogy az eszköznek elegendő pénzügyi megtérülést kell biztosítania ahhoz, hogy működőképes maradjon.
137. Az ösztönzők pontos jellegét és értékét olyan nyílt, átlátható és megkülönböztetésmentes kiválasztási eljáráson keresztül kell meghatározni, amelynek keretében a pénzügyi közvetítők, valamint az alapkezelők vagy a befektetők felkérést kapnak ajánlataik bemutatására.

Méltányos megtérülési ráta

138. A Bizottság úgy ítéli meg, hogy ha ilyen eljárás során aszimmetrikus kockázattal kiigazított megtérülés vagy veszteségmegosztás kerül megállapításra, akkor a pénzügyi eszköz arányosnak minősül, és úgy tekintendő, hogy tisztességes megtérülési rátát tükröz. Ha az alapkezelőket olyan nyílt, átlátható és megkülönböztetésmentes eljárás útján választják ki, amely előírja a pályázók számára, hogy a kiválasztási eljárás keretében ismertessék befektetői bázisukat, akkor a magánbefektetők kiválasztását megfelelőnek kell tekinteni.
139. A valamely állami alap és az ügyletenként részt vevő magánbefektetők társbefektetése esetén az utóbbiakat minden egyes ügyletre vonatkozóan különálló, versenyen alapuló kiválasztási eljárás útján kell kiválasztani – ez a méltányos megtérülési ráta megállapításának preferált módja.
140. Ha a magánbefektetőket nem megfelelő kiválasztási eljárással választják ki (például mert a kiválasztási eljárás nem hatékonynak vagy eredménytelennek bizonyult), a befektetők túlkompenzálásának elkerülése érdekében a méltányos megtérülési rátát független szakértőnek kell megállapítania a piaci referenciaértékek és a piaci kockázat elemzése alapján, általánosan elfogadott standard módszer – például a diszkontált cash flow értékelési módszer – alkalmazásával. A fentiek alapján független szakértőnek ki kell számítania a méltányos megtérülési ráta minimális szintjét, amelyhez a kockázatok tükrözése érdekében megfelelő árrést kell hozzáadnia.

141. A 140. pontban ismertetett esetekben a független szakértőt megfelelő szabályok szerint kell kijelölni. A szakértőnek engedéllyel kell rendelkeznie az ilyen jellegű tanácsadásra, szerepelnie kell a megfelelő szakmai szövetségek nyilvántartásában, be kell tartania az említett szövetségek által kiadott etikai és szakmai szabályokat, függetlennek kell lennie, továbbá felelősséggel tartozik az általa adott szakvélemény pontosságáért. A független szakértőket alapszabályként nyílt, átlátható és megkülönböztetésmentes eljárással kell kiválasztani. Ugyanaz a támogatást nyújtó hatóság három éven belül nem veheti igénybe kétszer ugyanazon független szakértő szolgáltatásait a méltányos megtérülési rátának a kockázatfinanszírozási célú intézkedésekkel összefüggésben történő meghatározásához.
142. A fentiek alapján az intézkedés különféle aszimmetrikus nyereségrészesedést alkalmazó vagy aszimmetrikusan időzített állami és magánbefektetéseket tartalmazhat, amennyiben a magánbefektetők kockázattal kiigazított várható megtérülése a méltányos megtérülési rátára korlátozódik.

A pénzügyi közvetítők vagy kezelők kiválasztása és díjazása

143. A Bizottság alapvetően úgy ítéli meg, hogy egyrészt a tagállam, másrészt a pénzügyi közvetítők, vagy azok kezelői gazdasági érdekeinek összehangolása minimalizálhatja a támogatást. Az érdekeket mind az egyedi szakpolitikai célok megvalósítása, mind az eszközbe történő állami befektetés pénzügyi teljesítménye szempontjából össze kell hangolni.
144. A pénzügyi közvetítő vagy az alapkezelő a tagállam mellett társbefektetőként járhat el, feltéve, hogy a társbefektetés feltételei minden lehetséges összeférhetlenségi okot kizárnak. Az ilyen társbefektetés arra ösztönözheti az alapkezelőt, hogy befektetési döntéseit összehangolja a meghatározott szakpolitikai célokkal. A kiválasztási szempontok között szerepelhet, hogy az alapkezelőnek képesnek kell lennie arra, hogy saját forrásaiból befektetést hajtson végre.
145. A pénzügyi közvetítők vagy az alapkezelők díjazásának a kockázatfinanszírozási célú intézkedés típusától függően éves kezelői díjat, valamint teljesítményalapú ösztönzőket, pl. nyereségrészesedést is magában kell foglalnia.
146. A díjazás teljesítményalapú összetevőjének jelentősnek kell lennie, azzal a céllal, hogy jutalmazza a pénzügyi teljesítményt és az előre megszabott konkrét szakpolitikai célok elérését. A szakpolitikával kapcsolatos ösztönzőknek egyensúlyban kell lenniük a pénzügyi teljesítményen alapuló ösztönzőkkel – ez utóbbiaknak biztosítaniuk kell, hogy a jövőbeli befektetés tárgyát képező, támogatható vállalkozások kiválasztása hatékony legyen. Ezenkívül a Bizottság mérlegeli a tagállam és a pénzügyi közvetítő közötti finanszírozási megállapodásban rögzített lehetséges szankciókat, amelyek akkor alkalmazandók, ha az előírt szakpolitikai célok nem valósulnak meg.
147. A teljesítményalapú díjazás mértékének a vonatkozó piaci gyakorlat alapján indokoltnak kell lennie. A kezelőknek nemcsak a sikeres folyósítás és a bevont magántőke összege után jár díjazás, hanem a befektetés nyereséges megtérülése, így például egy bizonyos minimális megtérülési arány vagy elvárt hozam feletti jövedelem vagy tőkebevitel után is.
148. A kezelői díj teljes összege nem haladhatja meg az érintett pénzügyi eszköz alkalmazásához szükséges működési és kezelési költségeknek a piaci gyakorlatnak megfelelő, indokolt nyereséggel növelt mértékét. A szóban forgó díjak nem tartalmazhatják a befektetési költségeket.
149. Tekintettel arra, hogy a pénzügyi közvetítőket vagy adott esetben kezelőket nyílt, átlátható és megkülönböztetésmentes eljárással kell kiválasztani, az általános díjstruktúra az adott kiválasztási eljárás keretében alkalmazott pontozás részeként kerülhet értékelésre, a maximális díjazást pedig e kiválasztás alapján lehet meghatározni.
150. Megbízott fél közvetlen kijelölése esetén a Bizottság úgy ítéli meg, hogy az éves kezelői díjnak mindig tükröznie kell a hasonló piaci gyakorlatot, és annak teljesítményalapú ösztönzők nélküli összege főszabályként nem haladhatja meg a szervnek juttatandó tőke 3 %-át.

3.2.4.2. Az adóösztönzőkre vonatkozó feltételek

151. A teljes befektetés összege kedvezményezett vállalkozásonként nem haladhatja meg az általános csoportmentességi rendelet 21. cikkében rögzített maximális összeget, hacsak a magasabb összeg nem indokolható az előzetes értékelésben azonosított piaci hiányosság alapján és a legmegfelelőbb eszköz egy adóeszköz (lásd a 3.2.3.3. szakaszt).
152. Az adókedvezmény fajtájától függetlenül a kedvezményre jogosító részesedéseknek az előzetes értékelésben meghatározott támogatható vállalkozás által újonnan kibocsátott, maximális kockázatú törzsrészesvényeknek kell lenniük, amelyeket legalább három évig meg kell tartani. A kedvezményben csak azok a befektetők részesülhetnek, akik függetlenek a befektetés tárgyát képező vállalkozástól.

153. A nyereségadó-kedvezmény esetében a támogatható vállalkozások részére finanszírozást nyújtó befektetők a befektetett összeg észszerű aránya erejéig jogosultak lehetnek kedvezményre, amennyiben a befektetőnek az adóintézkedést megelőzően megállapított maximális nyereségadó-kötelezettségét nem lépik túl. A Bizottság indokoltnak tartja az adókedvezményt a befektetett összeg 30 %-ában maximalizálni. A részesedések elidegenítéséből származó veszteségek beszámíthatók a nyereségadóval szemben.
154. Az osztalékokra vonatkozó adókedvezmény esetében a kedvezményre jogosító részesedésekre tekintettel kapott összes osztalék teljes mértékben mentesülhet a nyereségadó alól.
155. Hasonlóképpen, a tőkenyereségadó-kedvezmények esetében a kedvezményre jogosító részesedések értékesítéséből befolyó nyereség teljes mértékben mentesülhet a tőkenyereségadó alól. Emellett a kedvezményre jogosító részesedések elidegenítéséből származó tőkenyereségadó-kötelezettség elhalasztható, ha a tőkenyereség egy éven belül újra befektetésre kerül új kedvezményre jogosító részesedésekbe.

3.2.4.3. Az alternatív kereskedési platformokra vonatkozó feltételek

156. Annak érdekében, hogy az alternatív kereskedési platform üzemeltetőjének nyújtott támogatás arányossága megfelelően vizsgálható legyen, a nyújtott állami támogatás a platform létrehozása kapcsán felmerült befektetési költségek legfeljebb 50 %-át fedezheti.
157. A vállalati befektetőket célzó adóösztönzők esetében a Bizottság az intézkedés arányosságát az adóösztönzőkre vonatkozóan a 3.2.4.2. szakaszban meghatározott feltételek alapján értékeli.

3.2.4.4. Támogatáshalmozás

158. A kockázatfinanszírozási támogatás bármely egyéb, azonosítható elszámolható költségekkel rendelkező állami támogatási intézkedéssel halmozható.
159. A kockázatfinanszírozási támogatás más olyan állami támogatási intézkedésekkel, amelyeknek nincsenek azonosítható elszámolható költségei, vagy az azonos kockázatfinanszírozási célú intézkedésre irányuló csekély összegű támogatással a csoportmentességi rendeletben vagy a Bizottság határozatában az egyes esetekre jellemző körülményektől függően a teljes finanszírozásra meghatározott plafon mértékéig halmozható.
160. Az az uniós intézmények, ügynökségek, közös vállalkozások és egyéb szervek által központilag kezelt uniós finanszírozás, amely sem közvetlenül, sem közvetve nem tartozik a tagállam ellenőrzése alá, nem minősül állami támogatásnak. Ha az ilyen uniós finanszírozást állami támogatással kombinálják, az ugyanazon elszámolható költségekkel kapcsolatban nyújtott állami finanszírozás teljes összege nem haladhatja meg az uniós jog alkalmazandó szabályaiban meghatározott legkedvezőbb finanszírozási arányt.

3.2.5. A kockázatfinanszírozási támogatás versenyre és kereskedelemre gyakorolt indokolatlan negatív hatásainak elkerülése

161. Annak érdekében, hogy a támogatás összegegyeztethető legyen, a támogatási intézkedés negatív hatásait – nevezetesen a verseny torzulását és a tagállamok közötti kereskedelemre gyakorolt hatását – korlátozni kell, és azok nem haladhatják meg a támogatás pozitív hatásait a közös érdekekkel ellentétes mértékben.

3.2.5.1. Figyelembe veendő pozitív hatások

162. Az 1. szakaszban kifejtettek szerint az induló vállalkozások és a kkv-k továbbra is kulcsfontosságú szerepet játszanak a tagállamok gazdaságaiban, mind a munkahelyteremtés, mind a gazdasági dinamizmus és növekedés ösztönzése terén. A kkv-k mintegy 100 millió főt foglalkoztatnak az Unióban, és az Unió GDP-jének több mint felét adják. A kkv-k alapvető szerepet töltenek be az Unió versenyképessége és jóléte, gazdasági és technológiai szuverenitása, valamint a külső sokkhatásokkal szembeni rezilienciája szempontjából is. Ahhoz azonban, hogy a kkv-k betölthessék szerepüket és megvalósíthassák az említett pozitív hatásokat, finanszírozásra van szükségük. Ezért a kkv-k számára nélkülözhetetlen a hatékony kockázatfinanszírozási piac ahhoz, hogy a vállalkozások fejlődésük valamennyi szakaszában hozzáférjenek a szükséges finanszírozáshoz. Amennyiben az ilyen finanszírozás hatékony működését gátló piaci hiányosság vagy más releváns akadály áll fenn, kockázatfinanszírozási támogatásra lehet szükség annak érdekében, hogy javuljon az életképes kkv-k (és bizonyos körülmények között a kisebb közepes piaci tőkeértékű vállalatok és a közepes tőkeértékű innovatív vállalatok) kockázatfinanszírozása azok korai fejlődési szakaszától a növekedési szakaszukig, hogy hosszabb távon versenyképes kockázatfinanszírozási piac alakulhasson ki. Ennek ismeretében a kockázatfinanszírozási támogatás elvárt fő pozitív hatása az érintett vállalkozások finanszírozási eszközökhöz való hozzáféréseinek javítása.

163. Továbbá a kockázatfinanszírozási támogatás pozitív hatásainak, valamint a versenyre és a kereskedelemre gyakorolt negatív hatásainak összevetésekor a Bizottság adott esetben figyelembe veheti azt a körülményt, hogy a támogatás a kockázatfinanszírozás nyújtásához való hozzájárulásán túl egyéb pozitív hatásokkal is jár. Ez az eset állhat fenn akkor, ha megállapítást nyer, hogy a kockázatfinanszírozási célú befektetés mellett, hogy lehetővé teszi a vállalkozások növekedését vagy új tevékenységek kifejlesztését, és gazdasági növekedést generál, jelentősen hozzájárul egyfelől különösen a digitális átálláshoz vagy a környezeti szempontból fenntartható tevékenységekre – például a karbonszegény, klímasemleges vagy az éghajlatváltozás hatásaival szemben reziliens tevékenységekre – való átálláshoz, másfelől a reziliens értékláncokhoz vagy a támogatott területek fejlődéséhez. A figyelembe veendő pozitív hatások értékelésekor a Bizottság adott esetben különös figyelmet fog fordítani az (EU) 2020/852 rendelet 3. cikkére, amely meghatározza a környezeti szempontból fenntartható gazdasági tevékenységekre vonatkozó kritériumokat, ideértve a jelentős károkozás elkerülését célzó elvet vagy más hasonló módszereket⁽⁵⁸⁾.
164. Annak érdekében, hogy a Bizottság megfelelően értékelhesse a támogatás várható pozitív hatásait az érintett tevékenységek kifejlesztése tekintetében, a tagállamnak az előzetes értékelésben azonosított piaci hiányosság vagy más releváns akadály kezelését szolgáló egyértelmű és konkrét célkitűzést (vagy célkitűzéseket) kell meghatároznia. Az intézkedés terjedelmét és időtartamát az említett célkitűzésekhez kell igazítani. Továbbá a tagállamnak az előzetes értékelés eredményei alapján meg kell határoznia a vonatkozó teljesítménymutatókat, hogy a Bizottság megállapíthassa a támogatás várható hatásait a megvalósítandó célkitűzések tekintetében. A teljesítménymutatók a következőket tartalmazhatják:
- a) a magánszféra szükséges vagy tervezett befektetése;
 - b) a befektetés tárgyát képező végső kedvezményezettek várható száma, beleértve az induló vállalkozások és az új kkv-k számát is;
 - c) a kockázatfinanszírozási célú intézkedés végrehajtása során a kockázatfinanszírozási célú befektetések eredményeként létrehozandó új vállalkozások becsült száma;
 - d) a végső kedvezményezett vállalkozásokban a kockázatfinanszírozási célú intézkedés szerinti első kockázatfinanszírozási célú befektetés időpontja és a kilépés időpontja között létrehozandó munkahelyek száma;
 - e) adott esetben a piacgazdasági szereplő tesztel összhangban megvalósítandó befektetések aránya;
 - f) olyan mérföldkövek és határidők, amelyek eléréséig egy előre meghatározott összeget vagy a költségvetés meghatározott százalékát be kell fektetni;
 - g) a befektetésekkel kapcsolatban várt megtérülés vagy hozam;
 - h) adott esetben a végső kedvezményezettek által a kockázatfinanszírozási célú intézkedés végrehajtása során teendő szabadalmi bejelentések.
 - i) adott esetben a kritikus fontosságú ellátási láncok (pl. az egészségügy, az elektronika, az űrágazat, a kettős felhasználású technológiák és a védelem ágazatában) rezilienciájának erősítése, és a technológiai fejlődés támogatása.
165. A 164. pontban említett mutatók annak bizonyítását szolgálják, hogy a kockázatfinanszírozási támogatás várhatóan a meghatározott célkitűzésekkel összhangban lévő pozitív hatásokat eredményezi. Az említett mutatók lehetővé teszik a kiválasztási eljárás keretében az intézkedés eredményességének, valamint a pénzügyi közvetítő által kidolgozott befektetési stratégiák érvényességének értékelését.
166. Amennyiben a kockázatfinanszírozási célú intézkedést részben vagy teljes egészében alkalmazzák olyan vállalkozások támogatása céljából, amelyek a CASSINI-cselekvésekben meghatározott kritériumokat teljesítő innovációs képességükért a közelmúltban elismerésben/díjban részesültek, vagy az EIC „kiválósági pecsét” minőségi védjegyében részesültek, vagy az EIC Alapjával közös társberuházás, vagy az akceleratorprogramhoz⁽⁵⁹⁾ kapcsolódó kiegészítő befektetés céljából, a Bizottság elfogadhatja, hogy a tagállam ugyanazokat a fő teljesítménymutatókat alkalmazza, mint amelyeket a CASSINI vagy az EIC használ.
- ### 3.2.5.2. Figyelembe veendő negatív hatások
167. Az állami támogatási intézkedést olyan módon kell kialakítani, hogy korlátozza a verseny és a kereskedelem torzulását a belső piacon. Kockázatfinanszírozási célú intézkedések esetében a lehetséges negatív hatásokat minden olyan szinten kezelni kell, ahol a támogatás jelen lehet: a befektetők, a pénzügyi közvetítők és kezelők, valamint a végső kedvezményezettek szintjén.

⁽⁵⁸⁾ A Tanács által jóváhagyott helyreállítási és rezilienciaépítési tervekben szereplőkkel azonos intézkedések esetében ez a feltétel teljesítettnek tekintendő, mivel korábban már ellenőrzésre került a jelentős károkozás elkerülését célzó elvnek való megfelelés.

⁽⁵⁹⁾ Az (EU) 2021/695 rendelet 48. cikkével összhangban (lásd a 26. lábjegyzetet).

168. Annak érdekében, hogy a Bizottság értékelni tudja az intézkedés versenyre és kereskedelemre gyakorolt várható negatív hatásait, a tagállam benyújthat a rendelkezésére álló bármilyen tanulmányt vagy egyéb releváns bizonyítékot, például hasonló programok esetében elvégzett, a támogatható vállalkozásokat, a finanszírozási struktúrákat, a kialakítási paramétereket és a földrajzi területet vizsgáló utólagos értékeléseket.
169. A kockázatfinanszírozás nyújtására szolgáló piac szintjén az állami támogatás a magánbefektetők kiszorítását eredményezheti. Ez csökkentheti a magánbefektetők arra irányuló ösztönzőit, hogy finanszírozást nyújtsanak a támogatható vállalkozásoknak, és arra ösztönözheti őket, hogy megvárják, amíg az állam támogatást nyújt az ilyen befektetésekhez. Ennek kockázata annál jelentősebbé válik, minél nagyobb a végső kedvezményezettnek nyújtott teljes finanszírozás összege, minél nagyobb méretűek a szóban forgó kedvezményezett vállalkozások, és azok a fejlődésük minél előrehaladottabb szakaszában vannak, mivel a magánfinanszírozás fokozatosan elérhetővé válik az említett körülmények között. Ezenkívül az állami támogatás nem válthatja fel a befektetések olyan szokásos üzleti kockázatát, amelyet a befektetők az állami támogatás hiányában is vállaltak volna. Ugyanakkor amennyiben a piaci hiányosság vagy más releváns akadály megfelelően meghatározásra kerül, kevésbé valószínű, hogy a kockázatfinanszírozási célú intézkedés az említett kiszorítással jár.
170. A pénzügyi közvetítők szintjén a támogatásnak torzító hatása lehet abban az értelemben, hogy megnövelheti vagy fenntarthatja valamely közvetítő piaci erejét, például egy adott régió piacán. Ha a támogatás közvetlenül nem is növeli a pénzügyi közvetítő piaci erejét, erre közvetetten alkalmas lehet azáltal, hogy gátolja a meglévő versenytársak terjeszkedését, a versenytársak kilépését idézi elő, vagy elbátortalanítja az új versenytársakat a piacra lépéstől.
171. A kockázatfinanszírozási célú intézkedéseknek olyan növekedésorientált vállalkozásokra kell irányulniuk, amelyek magánforrásokból nem képesek kellő mennyiségű finanszírozást bevonni, kockázatfinanszírozási célú állami támogatás révén azonban életképesé válhatnak. Egy olyan intézkedés azonban, amely olyan állami alap felállításáról rendelkezik, amelynek befektetési stratégiája nem bizonyítja kellően a támogatható vállalkozások potenciális életképességét, nem valószínű, hogy megfelelőnek minősül a mérlegelési teszt során (lásd a 3.2.5.3. szakaszt), mivel ilyen esetben a kockázatfinanszírozási célú befektetés vissza nem térítendő támogatásnak minősülhet.
172. Az általános csoportmentességi rendelet 21. cikkében a kereskedelmi irányításra és a nyereségorientált döntéshozatalra vonatkozóan meghatározott feltételek elengedhetetlenek annak biztosításához, hogy a végső kedvezményezett vállalkozások kiválasztása kereskedelmi logikát kövessen. Ezért a Bizottság figyelembe fogja venni ezeket a feltételeket a kockázatfinanszírozási célú intézkedések ezen iránymutatás szerinti értékelése során, abban az esetben is, amikor az intézkedésben állami pénzügyi közvetítők vesznek részt.
173. A kisméretű, korlátozott regionális fókuszú és megfelelő irányítási rendszer nélkül működő befektetési alapok elemzése annak érdekében történik, hogy elkerülhető legyen a nem hatékony piaci struktúrák fenntartásának kockázata. Amennyiben nincs elegendő számú, befektetési célként támogatható vállalkozás és ehhez kapcsolódóan nincs lehetőség diverzifikációra, a regionális kockázatfinanszírozási támogatási programok nem mindig megfelelő nagyságrendűek és hatókörűek, ami csökkentheti az ilyen alapok hatékonyságát, és azt eredményezheti, hogy kevésbé életképes vállalkozásoknak ítélnék oda támogatást. Ilyen esetekben a befektetések potenciálisan torzíthatják a versenyt, és jogtalan előnyöket biztosíthatnak egyes vállalkozásoknak.
174. A végső kedvezményezett szintjén az intézkedés torzító hatásokat gyakorolhat azokra a termékipiacokra, amelyekben az adott vállalkozások versenyeznek. Például az intézkedés torzíthatja a versenyt, ha alulteljesítő ágazatokba tartozó vállalkozásokra irányul. Az alulteljesítő piacon az állami támogatás kiváltotta jelentős kapacitásbővülés indokolatlanul torzíthatja a versenyt, mindenekelőtt azért, mert a kapacitásfelesleg létrehozásának vagy fenntartásának eredményeként csökkenhetnek a haszonkulcsok és a versenytársak beruházásai, vagy akár ahhoz is vezethet, hogy a versenytársak kilépnek a piacról. A piacra lépésben is akadályozhatja a vállalkozásokat. Így nem hatékony piaci struktúra alakul ki, ami hosszú távon káros a fogyasztókra nézve. Amennyiben a megcélzott ágazatba tartozó piac növekvő, akkor általában kevésbé kell tartani attól, hogy a támogatás negatívan fogja érinteni a dinamikus ösztönzőket, vagy hogy indokolatlanul gátolja a piaci ki- vagy belépést. A Bizottság úgy véli, hogy az ilyen torzulások kockázata jelentős azokban az esetekben, amikor a kockázatfinanszírozási célú intézkedés ágazatspecifikus, vagy egyes ágazatokat előnyben részesít másokkal szemben. Ilyen esetekben a Bizottság a potenciális kereslethez mérten elemzi az adott ágazat termelési kapacitását. Annak érdekében, hogy a Bizottság ezt az értékelést elvégezhesse, a tagállamnak a bejelentésében jeleznie kell, hogy a kockázatfinanszírozási célú intézkedés ágazatspecifikus-e, vagy előnyben részesít-e egyes ágazatokat másokkal szemben.

175. A Bizottság elemezni fogja továbbá a lehetséges negatív delokalizációs hatásokat is, mivel azok hatással lehetnek a versenyre és a tagállamok közötti kereskedelemre. Ezzel kapcsolatban a Bizottság elemzi, hogy lehet-e arra számítani, hogy a regionális alapok ösztönözni fogják a vállalkozások belső piacon belüli áthelyezését. Ha a pénzügyi közvetítő tevékenysége olyan nem támogatott területre összpontosul, amely támogatott területekkel, vagy olyan területtel határos, amelynek a célterületnél magasabb a regionális támogatási intenzitása, fokozottabb az említett torzulás veszélye. A csak bizonyos ágazatokra fókuszáló regionális kockázatfinanszírozási célú intézkedésnek is lehetnek negatív delokalizációs hatásai.
176. Végezetül, a versenyre és a kereskedelemre gyakorolt negatív hatások értékelése keretében a Bizottság adott esetben figyelembe veheti a támogatott tevékenység negatív externáliáit, amennyiben ezek az externáliák hátrányosan érintik a versenyt és a tagállamok közötti kereskedelmet a közös érdekekkel ellentétes mértékben azáltal, hogy piaci hatékonysági problémákat idéznek elő vagy súlyosbítják azokat ⁽⁶⁰⁾.

3.2.5.3. A támogatás pozitív hatásainak és negatív hatásainak összevetése

177. Elemzése utolsó lépésében a Bizottság összeveti a támogatási intézkedésnek a verseny torzulása és a tagállamok közötti kereskedelemre gyakorolt, azonosított negatív hatásait a támogatás pozitív hatásaival, és csak akkor állapítja meg a támogatási intézkedés belső piaccal való összeegyeztethetőségét, ha a pozitív hatások meghaladják a negatív hatásokat.
178. A támogatás pozitív és negatív hatásai összevetésének eredménye alapján a támogatási programok bizonyos kategóriái esetében szükség lehet a 4. szakaszban ismertetett utólagos értékelés elvégzésére. Ilyen esetekben a Bizottság a programok időtartamát korlátozhatja, és lehetőséget biztosíthat azok meghosszabbításának egy későbbi időpontban történő újbóli bejelentésére.

3.2.6. Átláthatóság

179. Az indokolatlan versenytorzulások elleni további biztosítékként a tagállamoknak, a Bizottságnak, a gazdasági szereplőknek és a nyilvánosságnak könnyen hozzá kell férniük a vonatkozó összes jogszabályhoz és az azok alapján odaítélt támogatásokkal kapcsolatos lényeges információkhoz.
180. A tagállamoknak közzé kell tenniük a következő információkat a Bizottság Támogatásátláthatósági Moduljában ⁽⁶¹⁾ vagy egy átfogó állami támogatási honlapon, nemzeti vagy regionális szinten:
- a) az egyedi támogatás odaítéléséről szóló határozat vagy a jóváhagyott támogatási program teljes szövege és végrehajtási rendelkezései, vagy az arra mutató link;
 - b) minden egyes, 100 000 EUR-t meghaladó összegű, odaítélt egyedi támogatásra vonatkozó információk, az ezen iránymutatás mellékletében meghatározottak szerint.
181. A tagállamoknak oly módon kell kialakítaniuk a 180. pontban említett átfogó állami támogatási honlapjaikat, hogy azokon könnyen hozzá lehessen férni az információkhoz. Az információkat szabad felhasználású, táblázatos adatformátumban kell közzétenni, amely lehetővé teszi az adatok hatékony keresését, kivonatolását, letöltését és könnyű internetes közzétételét. Erre például a CSV vagy az XML formátum alkalmas. A nyilvánosság számára lehetővé kell tenni, hogy korlátozás nélkül hozzáférjen a honlaphoz, ideértve az előzetes felhasználói regisztráció nélküli hozzáférést is.
182. Az adóössztönzők formájában megvalósuló programok esetében a 180. pont b) alpontjában foglalt feltételek akkor tekinthetők teljesítettnek, ha a tagállamok az egyedi támogatás összegeire vonatkozóan előírt információkat az alábbi sávok szerint teszik közzé (millió EUR):
- 0,1–0,5;
- 0,5–1;
- 1–2;
- 2–5;
- 5–10;
- 10–30;
- 30–60;

⁽⁶⁰⁾ Ilyen helyzet állhat fenn akkor is, amikor a támogatás torzítja az ilyen negatív externáliák internalizálása céljából bevezetett gazdasági eszközök működését (például azáltal, hogy befolyásolja az uniós kibocsátás-kereskedelmi rendszer vagy egy hasonló eszköz árjelzéseit).

⁽⁶¹⁾ A nyilvánosan hozzáférhető állami támogatási adatbázis elérhető a következő weboldalon: <https://webgate.ec.europa.eu/competition/transparency/public?lang=hu>.

60–100;

100–250;

250 vagy több.

183. A 180. pont b) alpontjában említett információkat a támogatás odaítélésének dátumától számított hat hónapon belül, illetve adóössztönzök formájában nyújtott támogatás esetében az adóbevallás esedékességének dátumától számított egy éven belül kell közzétenni⁽⁶²⁾. A jogellenes, de később összeegyeztethetőnek ítélt támogatások esetében a tagállamoknak a támogatást összeegyeztethetőnek nyilvánító bizottsági határozat keltétől számított hat hónapon belül közzé kell tenniük ezeket az információkat. A Szerződés szerinti állami támogatási szabályok érvényesítése érdekében az információknak a támogatás nyújtásának dátumától számított legalább tíz évig rendelkezésre kell állniuk.
184. A Bizottság a honlapján közzéteszi a 180. pontban említett állami támogatási honlapokra mutató linket.

4. ÉRTÉKELÉS

185. Annak biztosítása érdekében, hogy a verseny és a kereskedelem torzulása korlátozott legyen, a Bizottság előírhatja bizonyos támogatási programok esetében az utólagos értékelést. Értékelésre olyan programok esetében lesz szükség, amelyeknél a lehetséges verseny- és kereskedelemtorzulás mértéke különösen nagy, vagyis amelyeknél a megvalósítás időben történő felülvizsgálata nélkül fennáll a verseny jelentős korlátozásának vagy torzulásának veszélye.
186. Utólagos értékelésre a következő támogatási programok esetében lehet szükség:
- a) nagy támogatási költségvetéssel rendelkező programok;
 - b) regionális fókuszú programok;
 - c) szűk ágazati fókuszú programok;
 - d) módosított programok, amennyiben a módosítás a támogathatósági feltételeket, a befektetés összegét vagy a pénzügyi kialakítási paramétereket érinti;
 - e) újszerű jellemzőkkel rendelkező programok;
 - f) olyan programok, amelyek esetében a programoknak a versenyt és a kereskedelmet érintő potenciális negatív hatásai fényében a Bizottság ezt kéri.
187. 2022. január 1-jétől kezdődően minden esetben utólagosan értékelni kell azokat a programokat, amelyek állami támogatási költségvetése vagy elkönyvelt kiadásai meghaladják a 150 millió EUR-t egy adott évben, illetve a 750 millió EUR-t a programok teljes időtartama alatt, vagyis a program és bármely korábbi, hasonló célkitűzésű és földrajzi területet lefedő program együttes időtartama alatt. Tekintettel az értékelés célkitűzéseire, és annak elkerülése érdekében, hogy az értékelés aránytalan terhet rójon a tagállamokra, 2022. január 1-jétől kezdődően utólagos értékeléseket csak a három évnél hosszabb teljes időtartamú támogatási programok esetében kell készíteni.
188. Az utólagos értékelési követelménytől el lehet tekinteni, amennyiben a támogatási program olyan, hasonló célkitűzésre és földrajzi területre irányuló program közvetlen folytatásának minősül, amely értékelés tárgyát képezte, amelyről készült végső értékelő jelentés a Bizottság által jóváhagyott értékelési terv szerint, és amely nem adott okot negatív megállapításokra. Azonnali hatállyal fel kell függeszteni azokat a programokat, amelyek végső értékelő jelentése nincs összhangban a jóváhagyott értékelési tervvel.
189. Az értékelés célja annak ellenőrzése, hogy teljesültek-e a program összeegyeztethetőségének alapjául szolgáló feltételezések és feltételek, különös tekintettel a támogatási intézkedés szükségességére és eredményességére, az intézkedés célkitűzéseinek fényében. Értékelnie kell továbbá a kockázatfinanszírozási célú intézkedés versenyre és kereskedelemre gyakorolt hatását is.
190. A 186. és a 187. pont szerinti értékelési követelmény alá eső és három évnél hosszabb teljes időtartamú támogatási programok esetében 2022. január 1-jével kezdődően a tagállamoknak a program Bizottság általi értékelésének szerves részét képező értékelésiterv-tervezet kell benyújtaniuk, a következőképpen:
- a) a támogatási programmal együtt, ha az állami támogatási költségvetése meghaladja a 150 millió EUR-t bármely évben vagy a 750 millió EUR-t a program teljes időtartama alatt;

⁽⁶²⁾ Ha nincs az éves bevallásra vonatkozó formális követelmény, azon év decemberének 31. napját kell a bevétel szempontjából a támogatásnyújtás napjának tekinteni, amelyre a támogatást nyújtották.

- b) 30 munkanapon belül olyan jelentős módosítást követően, amely a program költségvetését bármely évben 150 millió EUR fölé vagy a program teljes időtartama alatt 750 millió EUR fölé növeli;
- c) 30 munkanapon belül azt követően, hogy bármely évre vonatkozóan 150 millió EUR-t meghaladó kiadás kerül be a hivatalos kiadási kimutatásba;
- d) a Bizottság kérésére, és minden esetben a program jóváhagyása előtt, amennyiben a program a 186. pontban szereplő kategóriák valamelyikébe tartozik, függetlenül a program állami támogatási költségvetésétől.
191. Az értékeléstervezetnek összhangban kell lennie a Bizottság által meghatározott közös módszertani elvekkel⁽⁶³⁾. A tagállamoknak közzé kell tenniük a Bizottság által jóváhagyott értékelési tervet.
192. Az utólagos értékelést a támogatást nyújtó hatóságtól független szakértőnek kell elvégeznie az értékelési terv alapján. Mindegyik értékelésnek legalább tartalmaznia kell egy időközi és egy végső értékelő jelentést. A tagállamoknak mindkét jelentést közzé kell tenniük.
193. A végső értékelő jelentést a támogatási program esetleges meghosszabbításának értékeléséhez kellő időben, de legkésőbb kilenc hónappal a program lejártá előtt be kell nyújtani a Bizottságnak. Ez az időszak lerövidíthető azon programok esetében, amelyeknél a végrehajtás utolsó két évében szükségessé válik az értékelési követelmény alkalmazása. Az egyes értékelések pontos terjedelmét és menetét a támogatási programot jóváhagyó határozatban kell meghatározni. Minden későbbi, hasonló célkitűzést szolgáló támogatási intézkedés bejelentésében ismertetni kell, hogyan vették figyelembe az értékelés eredményeit.

5. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

5.1. Alkalmazás

194. A Bizottság az ezen iránymutatásban meghatározott alapelveket alkalmazza a 2022. január 1-jétől odaítélt vagy odaítélni szándékozott valamennyi bejelentendő kockázatfinanszírozási támogatás összegegyeztetettségének értékeléséhez.
195. A 2022. január 1-je előtt jogellenesen odaítélt kockázatfinanszírozási támogatás értékelése a támogatás odaítélésének napján hatályos szabályok alapján történik.
196. A magánbefektetők jogos elvárásainak védelme érdekében a kockázatfinanszírozáshoz állami forrásokat nyújtó kockázatfinanszírozási programok esetében a szabályoknak a kockázatfinanszírozási célú intézkedésre való alkalmazhatóságát az a nap határozza meg, amelyen a pénzügyi közvetítők számára az állami forrásokat lekötik, vagyis a finanszírozási megállapodás aláírásának napja.

5.2. Megfelelő intézkedések

197. A Bizottság úgy véli, hogy ezen iránymutatás alkalmazása az Unióban a kockázatfinanszírozási támogatásra vonatkozó értékelési alapelvek bizonyos módosításaihoz fog vezetni. Ezen okok miatt a Bizottság a tagállamoknak a következő megfelelő intézkedéseket javasolja a Szerződés 108. cikkének (1) bekezdése alapján:
- a) Ha szükséges, a tagállamoknak az ezen iránymutatás közzétételét követő hat hónapon belül módosítaniuk kell a létező kockázatfinanszírozási támogatási programjaikat annak érdekében, hogy azok megfeleljenek ezen iránymutatásnak.
- b) A Bizottság felkéri a tagállamokat, hogy e javasolt intézkedésekhez az ezen iránymutatás közzétételétől számított két hónapon belül adják kifejezett, feltétel nélküli beleegyezésüket. Válasz hiányában a Bizottság azt feltételezi, hogy az adott tagállam nem ért egyet a javasolt intézkedésekkel.
198. A magánbefektetők jogos elvárásainak védelme érdekében a tagállamoknak nem kell megfelelő intézkedéseket hozniuk a kkv-kat célzó kockázatfinanszírozási támogatási programok tekintetében akkor, ha az a nap, amelyen a pénzügyi közvetítők számára az állami forrásokat lekötik – vagyis a finanszírozási megállapodás aláírásának napja –, ezen iránymutatás közzététele előttre esik, és a finanszírozási megállapodásban foglalt valamennyi feltétel változatlan marad. Ezek a pénzügyi közvetítők eredeti befektetési stratégiájuk szerint folytathatják működésüket és befektetési tevékenységüket a finanszírozási megállapodásban rögzített időtartam végéig.

⁽⁶³⁾ Bizottsági szolgálati munkadokumentum – Közös módszertan az állami támogatások értékelésére, (2014.5.28., SWD(2014) 179 végleges).

5.3. *Jelentéstétel és nyomon követés*

199. Az (EU) 2015/1589 tanácsi rendelettel ⁽⁶⁴⁾ és a 794/2004/EK bizottsági rendelettel ⁽⁶⁵⁾ összhangban a tagállamoknak éves jelentéseket kell benyújtaniuk a Bizottsághoz.
200. A tagállamoknak részletes nyilvántartást kell vezetniük valamennyi támogatási intézkedésről. A nyilvántartásnak tartalmaznia kell valamennyi olyan információt, amely a támogathatóságra és a maximális befektetési összegekre vonatkozó feltételek teljesítésének megállapításához szükséges. A nyilvántartást a támogatás odaítélésének napjától számított tíz évig meg kell őrizni, és kérésre a Bizottság rendelkezésére kell bocsátani. Adóösztönzőket tartalmazó olyan támogatási intézkedések esetében, amelyek keretében – például a kedvezményezettek adóbevallása alapján – a fiskális támogatást automatikusan nyújtják és nem végeznek előzetes ellenőrzést annak megállapítására, hogy minden egyes kedvezményezett esetében teljesül-e minden összeegyeztethetőségi feltétel, a tagállamoknak rendszeresen, legalább utólag és szűrőpróbaszerűen ellenőrizniük kell, hogy teljesül-e minden összeegyeztethetőségi feltétel, és levonják a megfelelő következtetéseket. A tagállamoknak az ellenőrzések napjától számítva legalább tíz évig meg kell őrizniük az ellenőrzésekről készült részletes nyilvántartásokat.

5.4. *Felülvizsgálat*

201. A Bizottság ezen iránymutatást bármikor felülvizsgálhatja vagy módosíthatja, amennyiben ez az Unió versenypolitikájával összefüggő okok, más uniós politikák és nemzetközi kötelezettségek, illetve a piaci fejlemények figyelembevétele miatt vagy más indokolt esetben szükségessé válik.

⁽⁶⁴⁾ A Tanács (EU) 2015/1589 rendelete (2015. július 13.) az Európai Unió működéséről szóló szerződés 108. cikkének alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról (HL L 248., 2015.9.24., 9. o.).

⁽⁶⁵⁾ A Bizottság 794/2004/EK rendelete (2004. április 21.) az Európai Unió működéséről szóló szerződés 108. cikkének alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló (EU) 2015/1589 tanácsi rendelet végrehajtásáról (HL L 140, 2004.4.30., 1. o.).

MELLÉKLET

Átláthatósággal kapcsolatos információk

A 180. pont b) alpontjában említett odaítélt egyedi támogatásra vonatkozó információk a következők:

- Az egyedi támogatás kedvezményezettjének megnevezése ⁽¹⁾:
 - Név
 - A támogatás kedvezményezettjének azonosítója
- A támogatásban részesülő kedvezményezett vállalkozás típusa a támogatási kérelem benyújtásának időpontjában:
 - Kkv
 - Nagyvállalat
- Annak a régiónak a megnevezése NUTS II szinten vagy annál alacsonyabb szinten, ahol a támogatás kedvezményezettje található
- Az adott támogatás kedvezményezettje fő ágazatának vagy tevékenységének NACE-csoport szerinti azonosítója (három számjegyű numerikus kód) ⁽²⁾
- A támogatástartalom teljes összege, nemzeti pénznemben kifejezve
- Ha eltérő a támogatástartalomtól, a támogatás névleges összege, teljes összegben nemzeti pénznemben kifejezve ⁽³⁾
- Támogatási eszköz ⁽⁴⁾:
 - Vissza nem térítendő támogatás/kamattámogatás/adósságelengedés
 - Hitel/visszafizetendő előlegek/visszatérítendő támogatás
 - Kezességvállalás
 - Adókedvezmény vagy adómentesség
 - Kockázatfinanszírozás
 - Egyéb (kérjük, adja meg)
- Az odaítélés dátuma és a közzététel dátuma
- A támogatás célkitűzése
- A támogatást nyújtó hatóság vagy hatóságok megnevezése
- Adott esetben a megbízott fél neve és a kiválasztott pénzügyi közvetítők neve
- A támogatási intézkedés száma ⁽⁵⁾

⁽¹⁾ Kellően indokolt esetben és a Bizottság beleegyezésével üzleti titkok és egyéb bizalmas információk kivételével (A Bizottság 2003. december 1-jei közleménye az állami támogatásokra vonatkozó határozatokkal kapcsolatos szakmai titoktartásról, C(2003) 4582 (HL C 297., 2003.12.9., 6. o.)).

⁽²⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 1893/2006/EK rendelete (2006. december 20.) a gazdasági tevékenységek statisztikai osztályozása NACE Rev. 2. rendszerének létrehozásáról és a 3037/90/EGK tanácsi rendelet, valamint egyes meghatározott statisztikai területekre vonatkozó EK-rendeletek módosításáról (HL L 393., 2006.12.30., 1. o.).

⁽³⁾ Bruttó támogatási egyenérték vagy – adott esetben – a beruházás összege. Működési támogatás esetében megadható a kedvezményezettenkénti éves támogatási összeg. Adóintézkedés formájában megvalósuló támogatási programok esetében ez az összeg megadható a 182. pontban meghatározott sávokkal. A közzéteendő összeg a maximális engedélyezett adóelőny és nem az évente levonásra kerülő összeg (pl. adójóváírás esetében a maximális engedélyezett adójóváírást kell közzétenni, és nem a tényleges összeget, mely függhet az adóköteles jövedelemtől és évente változhat).

⁽⁴⁾ Amennyiben a támogatást több támogatási eszközből nyújtják, a támogatási összeget eszközönként kell megadni.

⁽⁵⁾ A Bizottság adja meg a 2.2. szakaszban említett bejelentési eljárás keretében.